

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra 1 kor Egy óra 1 kor. 50 fill
 Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 .

Felelős szerkesztő
Dr. HEGEDŰS LORANT.
 Kiadók és laptulajdonosok
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 49. szám.

Gyámoltalan kereskedelem.

Debrecen, augusztus 3.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy gonosz mostoha, ki a csuf édesleányait cifrázhatta, cicomázta, bálba vitte, hogy mulassanak az életben, de az árva legszebb Hamupipókéét sötét, kopott gyapotruhába bujtatta, simára fésült fejjel, hogy föl ne tűnhessen s akinek lencsét kellett szedegetnie egy feneketlen tálból, amíg a többiek kimulatják magukat úgy istenigazában.

A társadalom, a gonosz mostoha s a szépséges Hamupipóke: a magyar kereskedelem, amelyet darócruhába öltöztetnek, lenéznek, megmosolyognak, amelynek kötelességei vannak és jogai nincsenek. Amely mindig ad és sohasem kap. Ha csak oldalbarugást, megadózást, kiuzsorázást nem.

Sokáig tartott, míg Hamupipókéért eljött a királyfi aranykerekű hinton, piros rózsza kocsiiban. A magyar kereskedelem nem várhat addig. Összefogózkodva, magában bizva, senkitől nem kérve és várva, a maga erejéből és becsületéből kell a társadalomnak egy új csapást vágnia.

Sehol annyit nem szónokolnak a kereskedelem üdvösségéről, előnyeiről, hatásáról, szükségességéről, mint nálunk, de sehol sem gördítenek annyi akadályt elébe, hogy érvényesülhessen, hogy igazi nemzeti érdeké emelkedjék s hogy teljes nagyságban és pompájában kibontakozzék olyan

nagyságban, miként elkelve nálunk. Más- hol a nagy államok politikájának tengelye: a legmagasabb értelemben vett kereskedelmi politika, máshol nem ország meghódítását tűzik ki a nagyravágyás céljául, hanem kereskedelmi piacokat igyekeznek biztosítani maguknak s ha történetük valamely korszakát ünneplik, nem diszes tornajátékot rendeznek, hanem vásárra hívják meg a népeket, a szélrózsa minden irányából.

S ahol még gyenge és zsenge a kereskedelem, ott alátámasztják, segítik, ápolják és dédelgetik, jó hírüket költik, mestersegesen akarják legalább emelni, de nálunk a legszivesebben eltennék láb alól, uton-utfélen kikezdi és valóságos küzdelmet kel fölvenni a kereskedelemellenes politika ellen.

És furcsa az, hogy akiknek nem szabadna, akik még a jelszavakból, a hitvallásukból is üzletet csinálnak — és sokszor mily fenséges üzletet, azok harsognak a legkeményebben a kereskedelem ellen, mellüket verve, szemüket lesütve. Pedig, hogy másra ne gondoljunk, hány életpályának alapja a kereskedelem? Mi minden függ szervesen össze a kereskedelemmel? Sok ügyvéd tönkre menne a kereskedők nélkül. Sok újság megszűnne igazi kereskedelem hiányában. S hányan lennének földönfutókká, ha nem a kereskedelem látná el őket kenyérrel? S az állam hogyan fokozná bevételeit?

A kereskedelem a nemzet vérkeringése. Ha rendben funkcionál, egészséges a nemzet; ha megakad, megáll, vége mindennek. S mégis a kereskedő nem érzi az egyenlőséget a társadalomban. Nem érzi hivatásának fölismerését és megbecsülését. Nem érzi függetlenségének értékét és erejét. Nem érzi messzire kiható fontosságát. Nem érzi fajsúlyát a társadalomban vele szemben, hanem azért is, mert még mindig megbicsaklik az önérzete, mert még mindig belepirul, ha rőföt emlegetnek, ha foglalkozását kérdik. A kereskedő, kinek aprócska földje is van, már csak földbirtokosként szerepel, aki meg belecseppent valami szövetkezetbe, már csak igazgatónak szólíttatja magát s akinek parányival nagyobb boltja van, az embernői betűkkel írja ki izléstelen cégtáblákon: áruháza.

Mindenki többet sejtet, mint amije van, mindenki többet mutat kifelé, mint amilyen értékű belülről, mindenki a tessék-lássék hive, a nagyolás embere — sokszor babért nem ismerve.

S a jellemrajz aztán lefelé az alkalmazottakra is ráillik. Kereskedősegéd: egyenesen becsületsértés. Ma mindenki magántisztviselő, hivatalnok, intéző, cégképviselő, be nem jegyzett üzletvezető, főnökhelyettes.

Jól esik a lelkeknek, ha többnek látszanak, mint amennyit érnek. Csak azt felejtik el, hogy az ilyen magaviselettel devalválják egyéni értéküket. Lenyomják

Egy kis tévedés.

Írta: MÁRIÁSSY BARNÁNÉ.

Tavaszi van. Lány, kábitó tavasz. Olyan nap, amikor senki sem marad négy fal között. A házak csak úgy öntik az embereket az utcára. A Kossuth-utcán olyan zsúfolt a korzó, hogy az emberek csak lépésről-lépésre juthatnak előre, akár valami monstre-zsuron.

Csak úgy hemzseg ott a sok szép asszony, meg a jól borotvált, kifogástalan megjelenésű férfiak. Beszéd nem sok esik. Csak a szemek beszélnek. A szó itt csak arra való, hogy leplezze a szem csaltságát.

A Kossuth-utca és a Koronaherceg-utca sarkán több ur álldogál. Hat-nyolc egy rakásban. Nézik az utcát. Unalomból, megszokásból annyi emberszólás esik közöttük, hogy mindenki örülhet, aki ép bőrrel menekül e tisztító tüzből.

Amott képviselők, publicisták, exminiszterek jönnek. Minden oldalról politikai viták harsognak, melyek csak akkor szünetelnek, ha egy csodásan tízes-sárga boglárka, vagy ábrándosan rózsaszínű ciklámen viselője, majd egy gyönyörűen libbenő kauzár-toll tulajdonosnője különösen magára vonja a figyelmet.

Ilyenkor két oldalra sorakozva engedik elsétálni a kitüntetett szépséget, amiért rendszeren egy édesen bizsergő mosoly, egy tízes pillantás a jutalom. Bizony, nem egyszer történik, hogy e veszedelmes szemek tüzébe beleszédül a politika. A kábitó illat, az ándali-

tóan puha tűzszóró ruha, a puha selyem má-mora, hatalmas erővel ragadja a titkos választás jegyébe a legmaradibb elemeket is...

Ime, egy lilaruhás asszony közeledik. Ugy harminc év körüli, érett szépség. A haja szőke, mint a Botticelli nőnek. Mély, kék szeme olyan különös fényben uszik, mint a júliusi égbolt. Alakja sugár. Ringó a járása. Rendkívül egyszerűen, de fölötte izlésesen van öltözve. Ruhája, mely remeke a tavaszi divatnak, sejtelmesen árulja el a hullámos, hajlékony vonalakat. Kalapját, a bájos virágerdőt-csodás művészettel viseli. Falvy Gáborné. Szatmári szépség. Aki a pesti szép asszonyok között is feltűnést kelt.

— Na, Bandi, ezt hódítsd meg. — hallatsz a képviselők csoportjában. — Ez lesz a hódítás. A szatmári márványasszony, — biztatják Görgő Bandit, a simára borotvált állu, elegáns, szép fiút, aki kitűnő szabásu felöltőt hord és a kabátján ibolyacsokor van. Különben öccse a miniszternek, cs. és kir. kamarás és képviselő.

— Mert hogy márványasszony, a legkeményebb fajtából és tiszta fehér márvány, azt én is mondhatom, — erősíti az egyik kegyelmes.

Görgő, a modern nőhódító, aki „a szemén keresztül” lesz szerelmes és felettebb technikával dolgozik, földobja a monokliát és ráveti a szemét az asszonyra.

— Ha nem csalódom, Falvy Gáborné, — mondja kelletlenül. A szemét összehuzza. —

Ugy emlékszem, valaki bemutatott neki valahol. Afféle vidéki szépség. Kevés szellem. Akit a kis város dicsérete megszedített. — Az ajkát bidgyeszi és a szájánál két elhízott, kegyetlen vonás mélyed be. — Nem kultiválom.

Az asszony elhalad előttük. Tekintete véletlenül Görgőre téved. Összerezzen. Az ajka megrándul. A szeme fölcillan, mint akinek merész gondolat cikázik át az agyán, amibe egészen belepirul.

Görgő észreveszi ezt a változást. Jól esik neki. Engedékenyebb lesz. Simogatja borotvált állát és jobban szemügyre veszi az asszonyt.

— Nem is olyan rossz. — konstatálja. — És határozottan érdekes.

Elköszön a társaságtól és apró, tipegő lép- tekkel az asszony mellé kerül.

— Jó reggelt, szép asszony. — üdvözlí. — Milyen ritkaság magát itt látni.

— Jó reggelt, Görgő, — fogadja az asszony barátságos hangon. — Kedves, hogy megismer. Régen találkoztunk. Olvan ritkán jövünk Budapestre.

Itt egy sóhajt nyom el.

— Hogy meg ne ismerném. Én? Magát! És elfelejti-e, aki egyszer is látta? — nyájas- kodik Görgő.

— Hiszen csak egyszer találkoztunk, — szól közbe az asszony kedvesen. — Emlék- szik? Odahaza. Szatmáron, az agarász-verse- nyen. Mikor a Tulipánnal maga vitte el a höl- gyek díját.

mesterségüket. S ha egyszer mégis — mit lehet tudni — kérnek valamit a társadalomtól, soha sincs erköcsi sulyuk, semmit sem érnek el, mert senki sem becsüli őket igazi értékük szerint.

S ezek a bajok meglesznek mindaddig, amíg igaz, férfias önérték nem költözik a magyar kereskedők lelkébe.

A politika eseményei

A honvédtüzérség székhelyei

Végleges szerkesztésében augusztus hó 15-ikét jelzi pirosbetűsnek a politikai kalendárium. Lukács László miniszterelnök, aki most megszakított pihenésének folytatása céljából visszatért a Tátrába, 14-én Budapestről indul Nagyenyre. A nemzeti munkapárt tagjainak nagysokasága kíséri útján, hogy a magyarországi politika irányítóiának a mostani viszonyok között valósággal döntő jelentőségű megnyilatkozásánál jelen lehessen.

A miniszterelnök beszámolója elé ellenzéki részről néző várakozás különösen izgatót s alighanem a beszámoló dátumának megállapításával függ össze elhatározásuk, hogy az agitációt csak a hó második felében indítják meg „a maga teljes nagyszerűségében”. Justh Gyula, aki hazautaztában Toronyára, néhány órát Budapesten töltött, augusztus dereka előtt nem is tér vissza.

A fogadtatásnak, amelyben Budapesten része volt, a pártvezér alig örülhetett. Onnan, ahol annyira közel éri a fiúmei gyorsvonat a fővárost, hogy az utazó közönség először jut a legírisszebb fővárosi lapokhoz, Budapesten bőven elmélkedhetik Justh Gyula azokon a pompás fejtegetéseken, amelyekben Mezei Ernő, a negyvennyolcas eszmének ez a puritán bajvivója első cikkének folytatásaként a Justh-párt taktikájáról, törekvéseinek szomorú háttéréről ítéletet mond Justh Gyula eddig talán menthette falmak-

A férfi meglepődve nézi.
— Micsoda? Maga arra is emlékszik?
— Persze, hogy emlékszem. Nem is hiszi, hogy én milyen „Tulipán”-párti voltam.

— De hisz ez pompás! — mondja a férfi melegen. — Igazán nagyon kedves magától.

— Hogyne. De felséges is volt ám annak a némes, szép állatnak a futása. Emlékszem, hogy elmaradt mellette az Ábris Pákásza. Pedig az is remekül csinálta. De akkor igazán megijedtem, amikor Pákász ott a nvires állján fölhuzott hozzá, — csicsergi édesen az asszony. — Tudja, abban a percben gyűlölni tudtam azt az Ábrist. Pedig különben nagyon szeretem. És amikor a Tulipán két ponttal győzött, igazán tapsolni szerettem volna örömmömben.

— De maga csakugyan édes asszony, — lelkesül a férfi.

— Nos, és eddig az ellenkezőjét gondolta? — kérdezi az asszony hamiskásan.

— Bevallom, hogy igen, — mondja a férfi nyíltan. — De ott a versenyen maga sem igen akart ezen a véleményen változtatni. Alig hogy észrevett. Egy mosolyra, egy tekintetre sem méltatott.

— No, nem éppen! — tiltakozik az asszony és csintalanul mosolyog.

A férfi egyre több kíváncsisággal nézi, az a figyelem?

Az asszony kissé félrehajítja fejét. A szemöldökét felhuzza. A száját összecsiszcsöríti.

— Ahogy vesszük, — mondja és kedvesen kacag hozzá.

— Maga kis pajkos! Vigyázzon! — nevet a férfi és kezdi magát jól érezni az asszony

vivő magatartását jóhiszemű tévedéssel, mától azonban, a mikor erre a tévedésre a legkompetensebb személyiség figyelmezteti ez sem enyhítő körülmény többé a számára.

A honvédtüzérségi ezredszékhelyek.

Nagyon érdekes és jelentőséges hír, hogy a honvédtüzérségnek hosszan húzódó ügye a megvalósulás stádiumába lép. Csak a hír novum, maga a tény ismert már a honvédtörvényekből és annak indoklásából. E szerint a jövő év május havában Budapesten és Szegeden állítanak fel egy-egy tábortüzezredet és azontul is évenként kettőt és pedig a második évben az erdélyi és zág-rábi honvédkerületi parancsnokságok területén, a harmadik évben egyet Pozsonyban, a negyedik évben egyet Kassán, és ugyan-csak a harmadik és negyedik évben egy-egy lebegő hadosztálytüzezredet. Egy aránylag igen rövid lusztrum alatt ilyen formán mind a nyolc dandár meglesz a honvédtüzérségnek.

Mezei Ernő az ellenzék ellen.

Mezei Ernő a Budapesti Hirlapban folytatta érdekes és magvas fejtegetéseit az obstrukció és az obstruáló pártok ellen. Mint a régi, becsületes, önző hatalmi célokat, kicsinyes taktikázást nem szolgáló függetlenségi elvek hirdetője, ma is hangsúlyozza, hogy az obstruálásnak lehet alkotmányos szerepe, de éppen e presztizs megóvása érdekében ellenzéki szükeket az, hogy le kell törni az eszmei célokat nélkülöző, pusztán sekélyes hatalmi aspirációkat szolgáló kores-obstrukciókat. Nemcsak mert megfojtja ezt a parlamentarizmust, de mert diszkreditálja az ellenzéki mozgalmakba vetett bizalmat és gyűlöltté teszi az obstrukciót is, amely válságos esetben alkotmányos fegyver lehet, de csak úgy, ha vele önzésből, csip-csup taktikázásból vissza nem élnek.

Azon nem sodálkodik, hogy:

„a Justh-párti technikában a tudatlan és léha stréberség garázda kedvtelésévé, hitvány politikai bakkara-játék tombolásává züllött el”.

közeliében. — Nos, és huzamosan marad most Budapesten? — tudakolja meleg érdeklődéssel.

— Nem igen... Azaz... még a körülményektől függ, — válaszol az asszony bizonytalanul és itt újra mélyen elpirul.

— Elragadóan tud pirulni, — gondolja a férfi és különös elismeréssel figyeli az asszony minden mozdulatát.

— Mit csinál egész nap? Hol lehet magát látni? Mert, ugy-e, megengedi, hogy lássam. — Ezt különös nyomatékkal mondja.

Az asszony arcán kedves mosolygás sikklik keresztül. A szemében különös villanások játszanak. Sajátságos öröm, meglepedés teszi színessé a hangját, amikor megszólal:

— Ha örömet akar okozni, — és szelíden elfordítja a tekintetét.

A férfi hangtalanul nézi az asszonyt. Lángoló, színes, kacagó a tekintete és diadalmas vidámsággal kérdezi:

— Holnap hol látom?

— Holnap? — ismétli az asszony természetesen, nyájas hangon. — Mint afféle jó vidékiek, a Margit-szigetre megyünk. Az uram, aki szenvedélyes kertész és botanikus, ki akarja élvezni a szigetet. Meg aztán egy pár ujjaita rózsát is meg akar rendelni, hogy felfrissítse a saját rózsatelepét. Meglássa, milyen érdekes lesz, ahogyan az egyik bokortól a másikhoz fut és rólam ugyszólván teljesen megfeledkezik. Ha nem untatja, nagyon kedves lesz, ha velünk tart.

— Ezer örömmel, nagyságos asszonyom. És hol találkozunk?

— Az Eskü-téren. Az egyórai hajónál.

— Már is ott vagyok.

Ez nem lepi meg, mert Justhékát „szakadároknak”, „a modern intranzigensség politikailag léha és veszedelmes kalandorainak” tartja, akik éppen úgy, mint ahogy szétrobantották a koalíció széterjedésekor a pártjukat, obstrukciót kezdtek a véderő ellen. — bárha azt elfogadni hajlandók voltak — idegen jelszavak alatt, tisztán hatalmi vágyból, — tehát önzésből.

Csodálkozik azonban a Kossuth-párton, Kossuth Ferencen és főként Apponyi Alberten, akik a koalíció alatt gátat akartak vetni az obstruálás való fékevesztett, garázda visszaéléseknek és akik épen ezért vissza is vonultak a Justh-párt obstrukciójától és csak akkor léptek közéletük, mikor éppen a legveszekedettebbül, a legnemzetrontóbban, minden célt és békelehetőséget elrugva, tomboltak.

„Már pedig a Justh-pártnak utolsó obstrukciója mondhatni minden tekintetben kialakult, céljában is, modorában is. de még számbeli alapjánál fogva is tipikusan jellemzetes példája volt az olyan obstrukciónak, amelyet, kivált az alkotmányos kórság oly előhaladott állapotában, semmi körülmények között megütni nem lehetett. A Kossuth-párt vezéreinek ezt látniok, a dolgok végzetes fejlődését nap-nap után észlelniök kellett. És tudniök kellett, — ha csak föl nem tesszük, hogy kicsinves számítások borították be látásukat az elfogultság ködével — hogy ha az alkotmányos lehetetlenség alternatíváit ez az egészen tartalmatlan, önmagában ellentmondásos ellenzéki akció kikényszeríti a többség túlfűtött önfentartási ösztönének a jogtörő robbanásig kell feszülnie.”

Éppen ezért a kiegyenlítés sem a „sérelemek” jóvátétele lehet, hanem Andrásynak, Kossuthnak és Apponyinak közre kell működni abban, hogy a végleges rend helyreálljon és a parlamentarizmus az ilven „züllött” obstrukciós veszedelmektől örökre megmentessék.

A brucki tábor kibővítése. Bruckból jelentik nekünk: A katonai kincstár 6 millió koronán megvásárolta a königshofi uradalmat, amely a brucki katonai tábor kibővítésére fog szolgálni. A birtok eddig a cisztersiek bécsujhelyi Szent Kereszt zárdájának tulajdona volt s a szerzetesrend hét évszázad óta gazdálkodott rajta.

— Kezet rá. Nehogy megbánhassa.

Kezet ráznak, közben egymás szemébe néznek.

— Most aztán bucsuzom is, — mondja az asszony. — Egészen elfecsegtük az időt. A viszontlátásra! De aztán le ne késsen a hajóról, édes Görgő.

— Lehetetlen! — erősíti a férfi.

Az asszony kecsesen biccent. Gyorsan eltűnik az emberek között.

— Ki tudja, nem jó-e, hogy ezzel az emberrel összetalálkoztam, — mondogatja halalkan. — Nem kellemes alak az bizonyos. De az egyszer tulteszem magamat az efféle csekélységen. Az én édes uramért! Lesz, ahogy lesz, biz én megpróbálom.

A férfi megáll és az asszony után néz.

— Pompás asszony. Bájós asszony. Nem gondoltam. No, de most aztán ő vele is rendben vagyok. Tisztára belelátok a gondolataiba. Ez az asszony nem a vidéknek való, — füzl tovább. — Ő nem a régi huszáros Don Juanok, az elvakult típusu emberek médiuma. Neki többre van szüksége. Neki olyan valaki kell, aki szép társadalmi állást foglal el. Akivel érvényesülhet. Akinek van neve. Nem csunya fiú és az elméje is fürgén mozog, — s elégtelen mosolyog, eltelve önmagával. — Na igen! Mi ketten! Mi igazán összeillünk...

Görgő másnap, jóval az indulás előtt ott van az Eskü-téren. Mialatt a hajón helyről gondoskodik, gondolatban egyre az asszonykával foglalkozik. Ilyenformán gondolkodik:

— Kisebb-nagyobb mértékben minden asszony egyforma. Csak ki kell őt ismerni, hogy melyikkel hogyan kell bánni. a többi aztán magától megy. Világos, hogy így van!

Lesz-e kölcsöne Debreczennek?

A hat millió körül

A vidéki városok nagy versengésében az előretörtetésben és a szükségyszerű fejlődésben legnagyobb gondjuk a pénzszerzés, hogy a fölmerülő nagy kötelezettségeknek eleget tudjanak tenni, mert különben megakad a fejlődés s egy ilyen megakadás nagy, évtizedes visszaesést jelentene.

A pénzforrások fölfedezésében Debrecen városának szerencséje van. A tanács s a város vezetősége nagy figyelemmel s igyekezettel siet fölkeresni ezeket a pénzforrásokat, de az is igaz, hogy azok megtalálásában derék pénzügyészeink s azok vezetői is segítségére vannak a városnak. Így a kisebb kölcsönöket maga a helyi piac nyújtotta, a nagyobb függő kölcsönt pedig, legutóbb hat millió koronát, a *Debreceni Hitelbank* és annak kitűnő vezérigazgatója, *Molnár Antal*, szerezték meg a városnak.

Amikor e tény a közgyűlésen nyilvánvaló lett s azt a közgyűlés tárgyalta, megírtuk, hogy milyen nagy jelentősége van egy ilyen nagy összegnek a debreceni pénzpiacra, ahol a legszomorubb vérszegénység teszi beteggé az ipart, kereskedelmet, vállalkozást, forgalmat, mindent. Kifejtettük ezt az álláspontot, melyen azt hiszük, mindenki aki érzi a pénzhány nyomasztó, fenyegető súlyát, találkozik velünk. Mert a hat millió koronát a város két év alatt sem költi el s így, miután a kölcsönnyújtó Magyar Bank jóvoltából ez az összeg debreceni pénzügyészekben nyer elhelyezést, számottevő nagy összeg kerül a szükséges hitel kielégítésére s a fejlődésből kapcsolatos egészséges vállalkozás támogatására a debreceni bankok kezeibe. Semmi-vel sem kisebbíthető nagy dolog ez, amelyért

nemcsak a város, de a kereskedelem és ipar s mindazok részéről hála és köszönet illeti meg a kölcsönt nyújtó és kölcsöntszerző bankokat és férfiakat, akik erősen megsínylették és sínylik még mindig az abnormis és káros pénzügyi állapotokat.

A másik szempont a kínált kölcsön elbírálásánál az volt, hogy a város tanácsának örömmel kell fogadnia a mai viszonyok között a hat millió koronát, mert arra szüksége van. Látjuk a vidéki nagy városok vergődését sokkal kisebb, szinte jelentéktelen összegű függő kölcsönökért — hiába. A pénzre pedig okvetlenül szükség van. Debrecen városának kötelezettségei vannak, amelyek elől nem térhet ki s amelyeknek meg kell felelnie minden áron. Tudjuk, hogy a szükségletek közeledtével a város tanácsa mindenhol, valamennyi fővárosi pénzügyészeinknél tett kísérletet függő kölcsön elnyerése iránt. Akkor egyetlen bank sem ajánlkozott arra, hogy nem hat, de csak két milliót is szerezzon Debreczennek. A nagy bankok ridegen gombolkoztak be a kérés elől és sajnálkozó vállvonogatással zárták be pénzeszköznyeiket egy szükségben lévő város előtt.

Éppen azért volt érthető a közgyűlés egyhangu határozata, amely elfogadta e kölcsönajánlatot és amaz egyhangu elismerése, amellyel honorálta a Magyar Bank segítő készségét és a Debreceni Hitelbank és Molnár Antal vezérigazgató buzgalmét és közbenjárását.

Még is most, egy egyhangu határozat ellen felebbeszét készülnek beadni. Bizonyára azzal a megokolással, hogy a fölveendő kölcsön túl magas kamatok mellett nyújtatik a városnak és hogy Debrecen városának ilyen magas kamatu kölcsönre szüksége nincsen. Mert egyéb érvet a kölcsön fölvétele ellen fölhozni nem lehet.

És mi, akik elismerő szavakkal fogadtuk a Debreceni Hitelbank által közvetített kölcsönt, nem habozunk kielleníteni, hogy a valóban minden eddigi kölcsönnél drágább és nem méltó Debrecen városához, hogy ilyen

drága áron szerez magának és fogad el kölcsönt. Ezek az indokok teljes igazsággal lehetnek alapjai a felebbezésnek, amelyet e pillanatban, amikor annak benyújtásáról tudunk csak, olyannak tartunk, amely tisztán a magas kamatokra tekintettel adatik be.

Igen, mi is azt mondjuk, hogy a kamatok magasak, a kölcsön drága. De ugyanakkor önkéntelenül túlul tollunk hegyére a kérdés, van-e hát ma olcsó, a régi fogalmak szerint olcsó kölcsön? Azok, akik a pénzpiacot csak legkevésbé is ismerik, tudják, hogy a pénzt ma elővárásolni a legnagyobb nehézség, nehezebb, mint a sziklából vizet fakasztani. És amikor látjuk, hogy a vidéki városok hogyan keresnek és nem találnak pénzt leg-sürgősebb szükségleteikre s amikor tudjuk, hogy a most szóban levő hat millióval megtermékenyül a debreceni pénzpiac, tehát a kölcsön fölvétele a város nemcsak a maga szükségleteit elégíti ki, de egy nagy város közigazgatási életébe önt vért, — talán a krízis legnehezebb napjaira — akkor méltán lehet kérdezni: drága-e hát nekünk ez a kölcsön most? Annál inkább tehetjük föl a kérdést, mert tudjuk, hogy a tanácsnak nem elég a Benyovszky-féle 3500000 korona s hogy a csatornázás, a vízvezeték, a burkolás, a Dmke építése, az egyetem előmunkálatai, néhány esedékes telekvétel, a munkát teljesítő iparosok számlái milliókat követelnek, amelyek esedékesek, amelyek elől kitérni nem lehet egy Debrecen városának, ha erkölcsi testületnek akarja nevezni magát, ha e testület tisztességét akarja megőrizni.

És a felebbezőnek mégis igaza van a maga érzéseiben. Debreczennek magas áron kölcsönt fölvennie nem méltó? De hát mi történjék? Jöjjön el az, aki olcsóbbat ad, mert hiszen a pénzre okvetlenül szükség van. És ha elfogadjuk azt a tételt, hogy drága a kölcsön, ám feleljen érte a közgyűlés, amely a rohamos fejlődés címe alatt egyenesen oda állította a tanácsot e helyzet elé, hogy a mai pénzügyi helyzetben is kölcsönt kell föl-

Példa rá az én esetem. Mindig azt hallottam, hogy Falvyné ma is szerelmes az urába. Hogy márványasszony. Fagyos asszony. Gógós asszony. Na! És alig váltok vele pár szót, már olyan lágyakár a vaj. Ugy bánok vele, ahogyan akarok. Megborzong, mintha kellemesen csiklandozná. — Csak azt nem értem, miért volt ez az asszonyka Szatmáron olyan kiállhatatlan hideg? — Itt elgondolkozik. — Persze! — adja meg önmagának a választ. — mert nem úgy kezeletem, ahogyan kezelni kell. Ez az asszony újkori nő, aki a „fűlén keresztül” lesz szerelmes. Ezt lelki hatásokkal, szellemi elbűvölésekkel, mintegy felülről kell megközelíteni. Ez az asszony csupa chic, csupa grace, csupa esprit. Ananász-illata van minden szavának. Ez a nő csodálatosan finom, exotikus növény. Valóságos „fleur de chair . . .” De hol kékis ilyen soká? — nyugtalanodik. Kiveszi az óráját, megnézi. — Alig két perc az indulásig. — Türelmetlenkedni kezd. — Még el sem jön. — gondolja. — Talán pillanatszerű szeszély volt a tegnapi kedvessége?

Ez a gondolat fáj neki: Eldobja. Odamegy a hajó korlátjához, két kezéből ernyőt formál a szeme elé és figyel a közeledőket.

— Itt van! — kiált föl halkán. És elégedetten siet eléje.

Az asszony is meglátja Görgöt. A hid közepéről csipkés ernyőjével kedvesen integet feléje.

— Itt a Bandi! — szól vissza az urának olyan hangon, hogy Görgő is meghallhassa. Aztán zavarba jön. Kezével az aikára üt.

— Pardon, édes Görgő! — folytatja és bünbánó arcot mutat. — Lásna, így van az, ha az ember a becéző nevének át gondol valakire.

Bájosan meghajlik, és komoly hangon mondja az urának:

— Kedves uram! Ime, itt van ricsnai Görgő András cs. és kir. kamarás és képviselő. Nevetve fordul Görgőhöz:

— Nos, meg van velem elégedve. Bandi? — Fölkacag. — Hiába, csak javithatatlan vagyok. — és kedélyesen együtt kacagnak valamennyien.

— Mondja csak, — sugja neki a férfi, — igazán szokott rám gondolni?

— Hálátlan! — sugja vissza az asszony, és elragadóan néz a férfira. Ez meg csodálatosan meleg, puha érzéssel gondolja:

— Holtbizonyos, hogy szeret. — és ettől a gondolattól minden ízében megreveg:

Kiérnek a szigetre. A férj magukra hagyja őket. Mint aféle szenvedélyes botanikus, csak az újfajta növények, a bokrok ritka példányai, a csodaszép rózsák iránt érdeklődik.

Egy kertészifjával elvezeteti magát mindenhová, ahol valami új, valami érdekes találkozik. Tárgyal, megrendeléseket tesz. Megbeszél apróra mindent, mit hogyan kell ápolni, gondozni.

Ök ketten pedig ott sétálnak együtt a szépen gondozott uton, mely a romokhoz visz. Ugy mennek egymás mellett, mintha az övék volna a sziget, és ök ketten összetartoznának.

A férfi fölfedez egy szomorú ákácot, mely egészen a földig hajlik. Lombja alatt megpihennek és édesen elcsevegnek. Azután tovább mennek. — Most az asszony mutat egy nagy annak lelkéről a jégkéreg. Hogyan gyulad ki az arca. Hogyan lángol a tekintete. Egyszerre úgy érzi, hogy az asszony mondani akar neki fűzfabokrot, amely egy kiszögellésről belő-

gatja galyait a Dunába. A fűzfabokor tövében egy fapad áll. Ott is leülnek és elmerengve nézik a Duna lassu hömpölygését. Maid a meleg vizesés körül sétálnak. Valami távolról közeledő hajó kattog a vizen. Tetszik nekik ez a messziről jövő, titokzatosnak lüktető nesz. Figyelik. Hallgatják.

Egyszerre elhallgat minden. Még a fák is hirtelen lecsöndesednek. A bokrok visszafójtják lélegzetüket.

— Érti a tubarózsa-illatot? — sugja az asszony lágyan, és a sziget felé fordítja a fejét. A szemét is tágra nyitja, úgy szivja be a szellőt, amely a virágok felől jön.

A férfi mohó vággyal nézi az asszonyt. Szép is az az asszony. Pokolian szép. A férfi egyre csak nézi . . . És ez édes káprázat hatása alatt a lelke lobbanékonyágában már a magáénak is tartja. Szinte érezni véli a csókja izét.

És egyszerre rájön, hogy eddig soha senkit sem szeretett. Mindig csak ezt az egyet kereste, ezt az egyet kívánta szilai csókkal.

És mindezt addig érzi, míg észre sem veszi, hogy a füle hegyéig szerelmes lesz az asszonyba. Annyira, hogy valóságos tisztességérzet lepi meg.

Elhatározza, hogy ennek az „esetnek” külön lapot szentel életében. Hogy egészen más-képp fogja kezelni, mint a többieket. És nagyon komolyan fogja venni a szerelmét.

Ahogy percről-percre nő a szerelem, úgy változik át az egész lénye. Hallgatag, csaknem gyáva lesz. Pedig bizonyosan tudja, hogy az asszony is szereti. Látja, hogy olvad föl valarról. De amit még sem tud már sokáig eltitkolni.

vennie. A tanács nem hibás. Mert a közgyűlés haladási vágya vitte őt a kölcsönig, e kölcsön pedig a mai viszonyok közt olcsóbb nem lehet. Az relative drága, de a valóság mai formájában nem és ha arra szükség van, azt föl kell venni, legyen bármi igaz az a tétel, hogy szégyen Debrecenre a mai, most nyert kamattételek mellett kölcsönt fölvennie.

A városi párt és a közgyűlés mondja ki, hogy nem kíván haladni a drágaság ideje alatt, mondja ki, hogy fejlődési szomját mérsékli e pénzsziük világban s akkor nem kell fölvennie a kölcsönt. De a tanács már fait accompli előtt áll, elhatározott dolgokat kell végrehajtania, megkezdett dolgokat befejeznie, fizetnie kell, ehhez pénzre van szüksége, amit onnan vesz, ahonnan e pénztelen s szűkkeblű világban felé nyújtják. Vagy ismételjük, hozzon olcsóbb pénzt az, aki drágálja ezt, amelyért köszönet illeti meg azt, aki adja, azt, aki szerezte.

A nőülési engedélyek

Honvédelmi miniszteri rendelet

Az új véderőtörvény a kivételes nőülési engedélyek kérdésében is változást hozott. — Az erre vonatkozó miniszteri rendelet most érkezett le Debrecen város tanácsához. A rendelet a következő:

A város közönségének

Debrecen.

Az 1912. évi XXX. törvény cikk 87. szakasza hatályon kívül helyezte az 1876. évi VI. törvény cikk 35. szakaszában foglalt ama rendelkezést, amely szerint a kivételes nőülési engedély elnyerése iránt benyújtott kérvényeknek elsőfokú elbírálása és véleményezése a közigazgatási bizottságok hatáskörébe tartozott.

Ennek folytán a kivételes nőülési engedélyek tárgyában most már a magyar királyi honvédelmi miniszter a közigazgatási bizottságok véleményének meghallgatása nélkül intézkedik.

És ő vár! Vár valamire, ami messziről fog közeledni, mint nagy kék tavon a fehér hattyu. Ami ráborul, mint valami varázsfátol.

Azt várja, hogy egyszerre így fog szólani az asszony:

— Szeretlek! — És az ő aikán is állandóan ott lebeg az őrző szerelmi vallomás... Alkonyodik. Itt van a hazatérés ideje. Ujra a hajón vannak mindhároman.

Mialatt a férj a virágainak elhelyezésével van elfoglalva, ők ketten ott állnak a földlétzen. Nézik a vörösen lebukó napot, s hallgatják a sóhajtásokat, amelyek a romok felől jönnek ilyenkor. Érzik a jászmin illatát, s a parti iszap különös szagát, amely a hervadó virágéhoz hasonlít.

— Előre! — hallatszik a kapitány szava. A fahíd megreccsen, s a kerekék dolgozni kezdenek. A habzó vizen megindul a hajó. Gyorsan halad lefelé. Utja nyomán halványan fénylő uszály fodorol a vizen.

És az alkonyatban, amely éppen olyan biztató és szép, mint az ő szerelmük, a férfi hirtelen megfogja az asszony kezét.

Az asszony rámosolyog, és nem huzza vissza kezét.

— Valamit akarok mondani magának, — szólal meg a férfi, és az asszony szemébe néz.

Az asszony elpirul és zavartan süti le szemét. A férfi boldogan nézi, és úgy mosolyog, mint valaki, aki birtokában van a nagy titoknak, amely rejtett kincsekhez vezet. Az asszony kissé fojtott hangon folytatja:

— Édes Bandi... nézze... az uram képviselő szeretne lenni... Maga öccse a miniszternek. Szóljon, kérem, hogy kapiunk egy ke-
rületet...

Felhivom ennél fogva a törvényhatóságot annak minél szélesebb körben leendő közhirre tétele végett, hogy az 1912. évi XXX. törvény cikk 40. szakaszában meghatározott kivételes nőülési engedélyt kérő és az 1890. évi 32.500—XVII. szám alatt (lásd a „Magyarországi Rendeletek Tára” 1890. évfolyamának 1814—1830. oldalát) kibocsátott honvédelmi miniszteri körrendelet értelmében felszerelendő kérvények, ezen túl nem a közigazgatási bizottsághoz, hanem közvetlenül a magyar királyi honvédelmi miniszterhez, vagy az illetékes közigazgatási hatóságokhoz nyújtandók be, a mely utóbbi esetben azok szolgálati uton terjesztendők fel hozzám.

Budapest. 1912. évi július hó 27-én.

A miniszter helyett:

Karátsony s. k.,
államtitkár.

Ez a rendelkezés megkönnyíti a közigazgatási bizottság dolgát, mert igen sok munkától mentesíti. Kivételes nőülési engedélyt kérő ifjak ugyanis mindig sokan vannak...

Debreczeniek a székely kongresszuson

Magyarok a nemzetiségi törekvések ellen.

A Székely Társaságok Szövetsége egy évtized óta zászlóvivője annak a küzdelemnek, amelyet a majdnem teljesen magára hagyatott székelység a nemzetiségi ismeretes hazafiatal törekvések ellensúlyozására és leküzdésére folytat.

A nemzetiségi támadás kívülről és belülről egyszerre dul ellenünk, különösen erdélyi határunkon. S az alatt, míg a magyar társadalom figyelmét és erejét évek hosszú során át az izzó politikai csatározások kötik le, észrevétlen nőttön-nő a fenyegető nemzetiségi veszedelem, amely ma már annyira elharapózott, hogy azon sem hangzatos ékes beszédekkel, sem harci riadókkal segíteni többé nem lehet. Itt láthatjuk nyilvánvaló jeleit annak, hogy a szolidaritás érzésének fenntartásával és élesztésével mily eredmények érhetők el, aminthogy tagadhatatlan, hogy a románok gazdasági terjeszkedése nap-nap után növekszik s vezetőik fanatikus lelkesedéssel és szorgalommal dolgoznak fajtájuk boldogításán.

Az ősi fészkehez szilárdan ragaszkodó székelység a Székely Társaságban őrszemeket helyezett el a Székelyföld fejezetett pontjain s minden vonalon, ahol elleneink már a támadásba mentek át, avagy már fészkelődni kezdenek. Sőt nemcsak Erdély magyarságát sikerült már tette ébreszteni, hanem a székely akció szilárd és állandó kapcsolatot létesített a Királyhágón inneni szinmagyarsággal is; mert hát a rombolók hazaelles ellenes támadása és fészkelődése nem csupán helyi érdekű, hanem országos fontosságú kérdés.

A székelység s vele az erdélyi magyarság ügyének őszinte és igazszívű felkarolásában a Királyhágón innen Debrecen jár legelől, sőt dicsekvés nélkül mondhatjuk, hogy a székely akciónak a gyakorlati életre vonatkozó munkájában Székely Társaságunk egy évtized óta vezetőnek van általában elismerve. Sőt az évenként más-más városban tartani szokott székely kongresszusokon is Debrecenből évente sokan szoktak részt venni.

Az idén a székely kongresszust augusztus hó 20-ik napján Csikvármegyve székhelyén, Csikszeredán tartják meg, amelyen az eddigi bejelentések szerint részt vesznek: *Lestyán Adorján, Székely Ferenc, Mihalovits Jenő, Berencsy Zoltán dr., Visky Sándor és neje, Kovács József dr. és neje, Magoss György dr., Szilágyi Imre, Schutner Gyula, Kólmánzey Dezső, Liptai József.*

A székely kongresszus alkalmából érdekes társas kirándulások tervezetnek. Ezuttal a Székelyföld legkisebb fűrdőjéről, Tusnádról történnék kirándulások Gyemesre, Bálványos-

fűrdőre, a Szentanna-tóhoz, a malnási fűrdőre: Előpatakra. Az odautazás Kolozsváron, Marosvásárhelyen, az új marosmenti székely vasuton, a visszautazás Sepsiszentgyörgyön, Brassón, Fogarason, Nagyszebenben, Aradon át történik. Sőt, amennyiben az idő kedvező lesz, Brassóból Sinajába is lesz kirándulás.

Az egész ut 8 napot vesz igénybe. — Vasuti jegykedvezmény oda és vissza 33 százalék. Jelentkezhetni még augusztus hó 10-ig Székely Ferenc felmérési felügyelőnél, a Székely Társaság ügyvezetőjénél.

Nyári alakok.

A növényevő.

A hus drága. A szalonna drága. A zsir drága. A tűz drága. A szakácsné drága. Minden drága. Az általános drágaság tehát csak a növényevőt kíméli meg némiképp, ámbár a vele folytatott tárgyalásom nyomán meggyőződtem arról, hogy ma már növényevőnek lenni is luxus.

— Nyáron — mondta ő — még megjárja az élet. Az ember kimegy a zöldbe a kalaráb-földekre, vagy az ugorka-földekre, leheveredik az árnyékos ugorkalevelek alá s aztán jobbról is, balról is kinyújtja a kezét s bár idegen tulajdon az, ami a kezébe kerül, egyszerűen és jóévtággal elfogyasztja. A jó, a drága anyaföld tulajdonosa nem károsodik, mert hiszen én sokkal kevesebb kárt okozok a határban, mint egy hivatasos jégverés.

— Ön tehát közismert alakja a tanyák világának?

— Igen Sáskaembernek gunyolnak, de ez nem becsmérlés. Sőt várva várnak mindenütt, ahol feres gyümölcs van, mivel én olcsó napibér mellett föl-falom azokat.

— És járt már ön Karlsbadban?

— Nem. Én csak napfűrdővel élek, a gyomrom sohasem fáj.

— Mit szólna ön ahhoz, ha én is növényevőnek csapnék föl?

— Megszabadulna a gyomorfájdalmaitól.

— Nagyszerű.

— Próbálja meg. A kura nem kerül önnek egy vasába sem. Kezdjük el.

— Jó. Kezdjük el — hagytam rá a növényevőre, azonban kijelentem önnek, hogy én nem akarok „kertségi ember” lenni, én nem szeretem a tanyaviágot, mert ott sok a kutya.

— Akkor nincsen más hátra mint piackurát tartani. — Ez egy kissé körülményesebb, de megpróbáljuk.

Növényevő barátom ezután az Egyház-téri gyümölcs piacra vonzolt és ott egy természetes kofahölgy előtt elővásárlói szakértelemmel és gyors mozdulattal három barackot kikapott és bekapott a garabolyból, miközben fulladozó hangon kérdezte:

— Hogy adja ezt az éretlen gyümölcsöt?

A kofahölgy indignálódva kiabálta:

— Né bögyölje be az ur a gyümölcsömet. Sértegetni meg né sértegesse, mert az nem éretlen.

— Mit, ez nem éretlen? — kérdezte növényevő barátom harcias állást foglalva el és még három barackot nyelve el nagyobb bizonyosság okáért. Aztán hozzám fordult és miméreggel mondta:

— Főorvos ur, ez a gyümölcs éretlen. Éretlen, — ordította a kofa felé, nekem pedig diszkrétén sugta: — Mondja kérem, hogy elkobzandó.

— Elkobzandó — mondtam ki ijedten a határozatot.

Növényevő barátom erre hirtelen fölkapta a garaboly barackot s eliramodott vele, míg engem otthagytott a kofahölgy ádáz dühének.

— Maga főorvos? Maga gyümölcsvizsgáló? Maga igazságos? — zúgtak felém a kérdések árjai s egyszer csak mintha óriás nagyságu jégzemek hullottak volna alá az égből, úgy kopogtak a fejemen az almák, körték, szilvák és egyéb gyümölcsnek, amelyeket a föllázadt kofák vagdostak a fejemhez.

Végre jól sikerült szökeléssel keresztültapostam száz garaboly gyümölcsön és a növényevő barátom után menekültem. Az Emlékkertben sikerült elfognom.

— No maga szép kis vásárt rendezett velem. Nézze meg a fejem, az orrom, hogy mint összedagadt? Nem leszek én a maga növényevő tanítványa! Hadd legyen csak drága a hus, a szalonna, a zsir. Estére én csak csirkepaprikást eszem, ugorka nélkül. Tudja?

— Tudom — nevetett az én növényevő barátom s aztán szinte a nyála csurgott, amikor vágyakozásteljesen könyörgött:

— Hívjon meg engem is arra a csirkepaprikásra.

ROVOTTMULTUAK ARCKÉPCSARNOKA

(Horváth Gábor, a betörők Fregolia. — Rostás Sándort agyonlőtték. — Kosaras nénik és szerelmi halótöröttek.)

Van a debreceni rendőrségnek egy derék rendőrőrmestere, akit joggal megillet a „csavargók nevelője” elnevezés. Nagy Pál fogházfelfelügyelőtől tudjuk, aki évtizedek óta kezeli a debreceni közigazgatási fogdát s ugyszólván ifjukora óta ismeri az ország valamennyi büntügyi alanyának élete történetét. Ahány sipista, tolvaj és betörő keresztülszeli ezt az országot és rossz sorsa valamikor a városba hozta, megakadt az ő kezén s évtizedek múlva is megmondja, mikor, mily szám alatt és meddig volt lakója a debreceni rendőri fogdának. Bámulatos memóriája van. Emlékszem, nemrégiben állítottak elő egy zsebtolvajlással alaposan gyanúsított embert, aki ellen azonban semmiféle terhelő bizonyíték nem volt, sőt igazoló okmányokkal is el volt látva. Vasuti bérletjegye, iparigazolványa, sőt tán újraoltási bizonyítványa is volt. Már Komlóssy Pál dr. rendőrkapitányt, a zsebmetszők és utszéli tolvajok rettegett ítélőbíróját is zavarba hozta azzal, hogy ártatlan.

— Ügyvédet kérek és tiltakozom az ellen, hogy csirkefogó módjára kezeljenek! Én becsületes déligyümölcskereskedő vagyok! — adta az ártatlant

S Komlóssy rendőrkapitány, nehogy kelemetlen helyzetbe jusson, teljesítette is kérését és nemcsak ügyvédet rendelt ki részére, hanem külön a rendőrszobában adott számára nyughelyet. Talán ki is szabadul a rendőrség markából, ha Nagy Pál ismeretes memóriája nem jelentkezik:

— Ugyan Samu, mit teketóriázol — mondja a derék rendőrőrmester — hiszen már találkoztunk — 1900-ban. És pontosan bement a számomat is, mely mellett a Rosner Sámuel iratait fellelte a hatóság.

Dehát a memória is olyan, mint az óraszerkezet: kopik. Lemosódik róla egy-egy réteg, foszlik, meglazul, majd egyre szűkesebb lesz, végül pedig teljesen elvész. Ha idején meg nem reparálja, alá nem támasztja az ember, bizony egy napon már nem tud rátámaszkodni. Így gondolkodik Nagy Pál fogházfelfelügyelő is, aki most pompás gyűjteménnyel szándékozik meglepni a szabadságon levő Rostás István rendőrőrkapitányt. Összeszedte a birtokában levő rovottmultuak arcképeit s abból egy „Galériát” rendezett a rendőrlégénység használatára.

— Hadd ismerjék meg a gonosztevők vonásait — mondta e sorok írójának — hogy az belevésődjék az emlékezetükbe. Így tudnak csak vásárok és egyéb gyülekezések alkalmával eredménnyel védekezni ellenük.

Megnézem a gyűjteményt, mely barna diófa rájá van behelyezve — valamelyik házi asztalos készítette — és 80—100 hamisítatlan börtöntypus tekint felém. Némelyikről a terheltség és büntetési hajlam annyira leri, hogy az ember önkénytelenül is megdöbben a találkozástól. Lombroso paciensei ezek, kik közül a betörőket és rablógyilkosokat sorozza a büni és az ösztön.

A sipistáknak és a vásári tolvajoknak csaknem kivétel nélkül mosolygós az arcuk.

Ezek a tolvajvilág „elitjei”, akik nemcsak az izmaikkal, de legtöbbször körmönfont ravaszsággal és éleselméjűséggel dolgoznak s „munkájuk” nagyfoku intelligenciát és jó módot követel. Mig az előbbieket az éj sötétjének leple alatt „dolgoznak”; a profeszionátus tolvajok, zsebmetszők a sokadalmat szeretik és lehetőleg fényes nappal operálnak.

A tolvajvilágnak előkelőségét képviselik még a hamiskártyások és a falazók, akik közül az előbbi úgy él, mint egy „ur”; a falazó pedig joggal veri a mellét, hogy „életében sem lopott egy petádot sem!”

Am tegyünk sétát a jeles galéria között. Horváth Gábor, a betörők „Fregoli”-ja tünik először szemünkbe. Ezt a jó arcú, tagbaszakadt fiút három vármegye csendőrsége üldözte, amíg kézre került. Hol szökére, hol barnára festette a haját, borotválta, vagy megnövesztette a tarkóját s a bajuszát is minden alkalommal elváltoztatta. Végre egy kunsági csendőrijárőr civilbe öltözött s egy heti barátkozás után annyira bizalmába férközött, hogy mulatság közben elárulta magát előtte.

— Hát komám! — mondta részegen — ha már ennyire az én emberem vagy, elmondhatom, hogy nem szükséges olyan nagyon törni magad a munkáért. Lehet élni másképp is.

— Hogy? kérdezte a civilbe öltözött csendőr.

— Ugy, hogy az ember elmegy „látogatni”. Némelyik embernek túl sok a pénze. Egy jó véső, meg harapófógóval azonban ki lehet belőle „aknázni” valamit.

— Hát te már aknáztál?

— Mestere vagyok én annak!

— De ha rajtad csapnak?

— Hehe! — nevetett a gazember — három vármegye csendőre hajkurász most is, még sem tudnak leteríteni!

A következő pillanatban már meg is volt vasalva. Most Vácon tölti az ötödik évet.

Szabó István sem tartozik a „közepes tehetségek” közé. A múlt évben a Hunyadi utcán az egyik ékszerészboltot akarta feltörni a — tetőről. Az volt a szerencsétlensége, hogy nem volt pontos órája s olyan időben kezdett a munkához, amikor még az ékszerész sem hagyta abba a maga dolgát. Így a plafonról lehulló vakolat egyenesen a fejére hullott. Persze lármát csapott s megkezdődött a hajtóvadászat a betörő után, akit az „Erdélyi borozó” padlásán sikerült is elérni. Így 5 évi előbüntetéséhez még két és fél évi fegyházat mértek. Szintén Vácon üdül.

A legveszedelmesebb társaság azonban a két Rostás fiú, Sándor és Ferenc, akik Hajdu-, Bihar-, Szabolcs és Hevesmegyéket tartották rettegésben lóköteiseikkel. Nem irtóztak azonban a kés, vagy a revolver használatától sem. Herkulesi termetű, vad cigány legények ezek, akik szinte emberfeletti erővel és bátorsággal vitték véghez gaztetteiket. Sándor nemrég került újra csendőrkézre.

— Ugy hallom — mondja a fogházfelfelügyelő — megszökött a börtönből. Üldözték, ám szembeszállott a csendőrökkel, akik közül többeket megsebesített. Ugy hogy kénytelenek voltak vele szemben golyóval védekezni. Agyonlőtték.

Az „urak” sorában találjuk az elegáns megjelenésű Schwimmer Adolfot. Aki üres óráiban házassággal szédeleg. Valamikor „bócher”, majd „elbírádkozó” volt, most

azonban könyörödmány gyűjtők cicerónéjának szegődik. Ily minőségben bebarangolja az országot s ahol hiszékeny varró-, vagy házi leányokra akad, házassági ígérettel kicsalja megtakarított filléreiket.

Karfunkel Zsigmond kereskedőségét sem folytatja már régen a kereskedelmet. Jövedelmezőbb üzletágra tért át: a zsebmetszést folytatja sok körmönfontossággal, de kevés szerencsével. Minden pillanatban a rendőrség kezei közé kerül, az egyszeri derék fiú ma már a tuberkulózis jelei mutatkoznak.

— Pedig valamikor első gavallér volt! — mondja Nagy Pál.

Braun Soma, Farkas István, Pacauer Arnold, Gáspár Péter és Gábor a Karfunkel-iskolájából kerültek ki.

— Különösen Gáspár Gábor ügyes fiú — magyarázza a fogházfelfelügyelő — aki nem igen válogat az alkalomban és az eszközökben sem. Az a szerencséje, hogy még nem volt alkalma nagyobb büntényhez.

Fohn Jenő, Breitner Károly és Wolff Pál egészítik ki a diszes kompániát. Fohn Jenő még csak 24 éves, de már több nagyobb szabású lopást és hamiskártyázást követett el. Breitner és Wolff pedig a „bugyelláris dobálás”-t kultiválják.

Még Grünblatt Dezsőt kell bemutatnunk, aki most is a közigazgatási fogda lakója.

— Itt nőtt fel a kezem alatt — mondja Nagy Pál — elsőrangú falazó, félévenként visszakerül tizenkét éves kora óta.

A nők. Többnyire öreg, aszott arcú, rancos banyák. A prostitúció és az alkoholizmus veteránjai. Rátáel Teréz, Balogh Klára, Mohácsi Teréz vásári zsebtolvajok a galéria legkarakterisztikusabb alakjai. Ezek a kiváló némberek rendszerint a falusi népet keresik fel s a tolongásban véletlenül belenyulnak az idegen zsebekbe. Ha lárma és tumultus támad, kettő tanuskodik a harmadik mellett, hogy — ártatlan.

Közéjük tartozik özvegy Pacsi Jánosné is, aki most nyaral — Mária-Nosztrán. Régebben ez a kompánia csak az elegánsabb üzleteket: Bosznay, Kardosékat látogatta, ma azonban már annyira lezüllöttek, hogy kénytelenek a vásárokat látogató „parthie-árusok” bódéba tenni át működésük színterét.

Kiri a rájából Lakatos Macza és Kolompár Ágnes cigányleányok érdekesen szép feje. Meg a kis Takács Mária szöske profilja.

Lakatos Macza és Kolompár Ágnes hol magukat, hol mást árulják, aszerint amint a megrendelő: cigány, vagy fehérbőrű „cikkelt” kíván-e élvezni? Mig a tizenöt esztendő Takács Mária-ról az orvosok is megállapították, hogy nem lépte túl a hajadonság küszöbét. A patronázs-egyesület pártfogoltja. Egy lopási esetből folyólag került az arcképe a gyűjtemény közé.

Kiss Lászlónétól minden gazdasszony óva intse a cselédjét, mert ez a néni nem dolgoz csábitja a szegény munkáslányokat, sőt ellenkezőleg. Épp úgy mint Lakatos Macza és Kolompár Ágnes, ez a vén szipirtó is a „Magdolnák” pártfogója, aki ha a helyzet úgy kívánja, a „kosaras nénik” szerepére is vállalkozik és fejletlen leánygyermekket is beletaszit a büni fertőjébe.

Céltudatosan hagytam utoljára Ökrös Lajos és Kohn Sándor arcképét, akik Krafft-Ebing „Psychopathia Sexualis” című munkájának egy-egy élő illusztrációi. Kohn Sándor követte el a tél folyamán azt az erkölcs elleni

merényletet, melyben egy öt esztendő leánygyermek is szerepelt. Akit a beteges idegzetű ember cukorkával felesalt egyik elemi iskola helyiségébe s ott fajtalan ösztöneinek akart áldozni vele. Az iskolaszolga azonban rajtaütött és kiutasította a helyiségből. Szöcs Pál rendőrbiztos pompás nyomozótehetsége juttatta a rendőrség kezére. A városból örök-időkre ki van tiltva.

Ökrös Lajos pedig azok számára kelletgeti magát, akik őszinte ellenségei minden női kiszolgálásnak. Ez a vén betyár éppen úgy kelletgeti magát, mint egy — fiatal nő.

Ezek a Nagy Pál gyűjteményének a — büszkeségei.

Gyulai Zsiga.

BLAHA LUJZA — álnővéréről

Mesemondó a kalotahegyi asszony

Pár nap előtt e lap hasábjain is napvilágot látott egy nagyváradi tudósítás, melyben nem kisebb szenzáció volt elmondva, mint hogy az illető laptudósító a kalotai hegyek között találkozott egy asszonnyal, a ki Blaha Lujza nővérének mondta magát és ott egy bányásznak a törvénytelen felesége. A jó néni ke hosszabban nyilatkozott is az uiságíró előtt a vérrokonságról s ez alkalommal egy Lauka Gusztávval kapcsolatos regényfejezetben okolta meg a közte és nővére között fennálló feszültséget.

Hetvenkettőben láttam utoliára nővéremet, amikor Pestre került — nyilatkozott a kalotai bányászhoz lakója. Akkor megharagudott rám, mert nem akartam a Lauka Gusztáv felesége lenni. Szép asszony voltam takaros, gömbölyű és husz éves fejjel özevgyen maradtam, de a kopasz öreg Lauka sehogy sem tetszett. Nem hallgattam Luizára s emiatt haraggal váltunk el.

Aztán a regéző asszony Székelyhidra került, ahol az uráról öröklött vendéglőt vezette.

— Értettem a szóhoz, tréfához — mondia — s bo'ondult utánam még a székelyvidi gróf is!

Azzal fejeződik be a regény, hogy az ál-Blaha nővér ezelőtt harminc évvel beleszeretett egy parasztbányászba, akivel ma is vadházasságban él.

Dolgoztunk és szeretetben éltünk, de a Luiza nem akart tudni rólam amióta ide szorultam Kalotára. Én meg nem kerestem soha a rokonságot, ne hogy kellemetlen legyenek a híres hugomnak, hadd maradjon ez a kalotai hegyek titka.

Eddig a regény.

A hegyek azonban ma még beszédesebbek, mint régen s az uiság olvan, mint a visszhang, százfélről veri vissza a felkapott szót. Így került az eset Nagyváradról Debrecenbe, ahol e sorok írója is megrögzítette. Bár ismerve a Nagyasszony meleg szívét és lelkének nemes vonásait, képtelenségnek tetszett első pillanatra is ez a naiv mese.

De hát az uiságíró, főleg a vidéken és éppen nyáron nem mindig van abban a szerencsés helyzetben, hogy az efféle szenzációk valódisága felett töprengedjék. Fejcsóválással is leadja az érdekes uidságot. A lelkefordalásait pedig egy újabb cikk anyagára használja ki. Amint azt e sorok írója is tette. Hogyne! Mikor a kulturtörténelem akora alakjáról van szó, mint Blaha Luiza, a „nemzet csalogánva” minden lepergett idők legnagyobb színművésznője. A „Nagyasszony”, kinek tündöklő fehérségét semmiféle

idő, változott korszellem és rohanva haladó kultúra beérni nem tudta. Ott áll ma is a csúcsponton, úgy mint mikor arányunk borultak le előtte hódolattal: a népszínmű aranykorában.

Bár a lelkiismeret haragjait sem lehet elnémitani. Így a cikket nemcsak leközlöttük, de egy tiszteletteljes kérelemmel el is küldtük a Nagyasszonynak. — nyilatkozzék, van-e ebben egy szemernyi igazság?!

A posta ólomlábon jár, de a villám reptül az országutakon. Ma estefelé a futópostás egy fehér táviratot rakott elbém, alakra, színre olyant, mint a többi, de tartalomra becseset, mindennel felérőt. arany keretbe mőtöt, mert — Blaháné küldte.

Izenet volt „A kalotai hegyek titka” című cikkre.

Ideadjuk, amint írva van:

Balatonfüredfürdő.

Gyulai Zsiga

Debreceni Független Ujság

Debrecen.

Bosszankodva olvastam a cikket. Az erdei asszony históriája mese. Egy szava sem felel meg a valóságnak.

BLAHÁNÉ.

Ez a valóság. Nem olyan fantasztikus, mint az előbbi regény, de — igaz. Mert a Nagyasszony mondja, aki nemcsak szeretni, de — megbocsájtani is tud, ha valaki vétkezett elene.

Ez a kalotai asszony azonban, ott a hegyek között olyan mesét talált ki, az ő színes fantáziájával, amihez semmi köze nincs — Blaha Lujzának. (gv. zs.)

Körforgás egy primadonna körül

Két párt és két völegény

Zsigmondy Anna, a nagyváradi színház volt primadonnája körül forog most az egész világ. A nagyváradi sajtó már hetek óta készül a nászára, a színházat bucsufelélépte előtt hetekkel kibérelték a tisztelői és még is azt híresztelik róla most utólag, hogy azért rekedt be oly hirtelen és mondotta le a bucsuestélyt, mert félt az ellentüntetéstől. Kitört hát az égháboru a kulisszák között, vajjon csakugyan rekedt volt-e hát a primadonna, vagy csak „trémaláza” volt. Az egyik orvos igennel felel, a másik nemigennel. Két pártra szakad a sajtó, a publikum és hajba kap körül a színtársulat és igazgató. Minden fővárosi és vidéki lap csak vele foglalkozik s a mit ma leközlnek, azt holnap megcáfolják. Sőt — ugyilátszik — a férjhezmenetele körül is megoszlanak a vélemények. Eddig ugyanis Szathmáry közjegyzőhelyettes lett bemutatva a kiváló művész nő völegényeként, most a Polgár című fővárosi lap Rimler Károly polgármestert üti azzá, aki talán maga fog legjobban csodákozni ezen az eseten s nem lehetetlen, hogy önönmagával fog dilemmába kerülni: vajjon ő téved-e vagy a Polgár, mely mai számában a Zsigmondy Anna színházi aiférijával kapcsolatban a következőket írja:

POLGÁRMESTERNÉ

lesz a duzzogó primadonnából.

Két nappal ezelőtt megírta a Polgár, hogy a nagyváradi színház primadonnája, Zsigmondy Anna a saját bucsufelélépését lemondta

s emiatt óriási botrány tört ki a Szigligeti-színház előadásán. Erdélyi Miklós igazgató tegnap rendkívüli színházi törvényszéket hívott össze, hogy a háromtagú vészbiróság bírálja el a súlyos esetet. — A törvényszék Zsigmondy Annát a kötelességmulasztás és szerződészegés vádjá alól egyhangulag felmentette és a vádlott belátására bizta, hogy az igazgatót az okozott kárért pótolja.

Az ítéletnek nincs indokolása, de bizonyos, hogy a fölmentés annak a két orvosi bizonyítványnak az alapján történt, amelyeket a szép vádlott a bírónak bemutatott. Az egyik bizonyítvány szerint a művész nő gégerutban szenvedett aznap, a másik orvos viszont rendkívüli belső vérzést tapasztalt Zsigmondy Annánál. Talán a szíve vérzett, mert bucsu nélkül kellett távoznia a színpadtól.

A primadonna legközelebb Rimler Károly nagyváradi polgármesterrel lép az oltár elé.

Igy alighanem egy szenzációs válpör is követi a primadonna bucsuját. Mert tudomásunk szerint Nagyvárad város polgármestere már évtizedek óta nős s nem is éppen olyan fiatal, mint a Polgár — kacsája.

A Hortobágy hasznosítása

Hiábavaló fáradozások

Elmondjuk-e, hogy van Debrecennek, a városnak, a testületnek, a köznek, a jogiszemélynek tulajdonában egy 45000 holdas ingatlan, amelynek jövedelme meg nem haladja a másfél percentet, mert ott még privilegium virágozik a sziken, a réten, az eke alá való földből is kiváltság buriánszik ki a csontora száradt bőrű, lézengő marhák alatt.

Igy van, de ne kezdjük előlről. A pótdadót emlegető kiváltságos ötszáz helyett súlyos megéhetési, adózási és egyéb közterheket viselő polgárság eléggé szomoruan látja, hogy így van. Az ipar, a kereskedelem küzd a pénzpiac nehézségeivel, hogy átugorja a megélhetés és a fizetéseképtelenség akadályait, a 45000 hold föld haszonélvező kiváltságosai pedig az agrarokra szorított pípával pöfékelik a füstöt s ha nem mondják is, érzik:

Mert miénk a hatalom s az ország...

Megint a Hortobágyról van szó. Arról a Hortobágyról, amelyen a debreceni polgárok elpusztították az állattenyésztést, amelyről nem engedtek ugyanők becsületes hasznot huzni, mert ezt büszkén ütötték a potrohájukra:

— A Hortobágy a miénk.

Beszélhetett ellenük az élet, a főigvész, a telekkönyv, ők ráfeküdtek a 45000 holdra s megölték azt évről évre jövedelmestül.

Végre a közgyűlés azt mondta, elég volt. Negyvenötezer holdból hasznot is akarok látni. És kimondta a közgyűlés, hogy hasznosítani fogja a Hortobágyot. Kimondta, hogy hatezer holdat, amelyet eddig sem használhatott senki, oda ad a kulturmérnöki hivatalnak, ad hozzá 500.000 koronát kísérletezzen rajta. De kimondta azt is, hogy 12000 holdat amely arra való kiszakít és kiadja mezőgazdasági kulturára kis és középbérleteknek. Oriási jövedelem lesz ebből előreláthatóan.

A közgyűlési határozat azután hivatalból is, meg felebbezés folytán is (ne keressük most az indokait) a földmivelésügyi miniszter elé került. A földmivelésügyi miniszteriumban Bartóky József államtitkár maga érdekődött az ügy iránt s mint tudjuk, lenni is volt Debrecenben, egy nagyobb bizottsággal meg is tekintette a Hortobágyot s most van döntés alatt a dolog.

A földmivelésügyi miniszterium a múlt héten kerde föl Kovács József polgármes-

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztókereskedőnél, Debreczen, Kos utca 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

ter és Magoss György dr. főigvést, hogy velük a 12000 hold kiszakítása érdekében tárgyaljon. A polgármester és a főigvész fönn is voltak és megállapodásra is utottak az illetékes ténvezőkkel, amelyeknek döntését a napokban várták. A földmivelésügyi miniszteriumban ugyanis keje'entették, hogy újabb tárgyalás válik szükségessé, amelynek idejéről évélben értesítették Debrecen város polgármesterét. Ez a levél holnap érkezik Debrecenbe, ahol ismét megindulnak a tanácskozások.

Ismeretes, hogy a 12000 hold kiszakításával szemben azt az érvet szokták hangoztatni, hogy akkor a Hortobágy az állattenyésztésre hasznavehetetlenné válik és tönkre megy az állattenyésztés. Erre vonatkozóan nem mondunk mi magunk semmit, csak leadjuk egy Hortobágy kérdésben, állattenyésztésben írtas gazda véleményét:

— Először is nem igaz, hogy az állattenyésztés tönkre menne a 12000 hold kiszakításával, mert a mai csökkent állatállománynak a megmaradt rész is elég. pláne, ha belemegyünk a hasznosítás, öntözés dolgába. De ha ez nem is volna így, mintahogy pedig így van, nem szabad tovább így hagyni a dolgot, mert a 12000 hold hozna annyit, mint ma az egész Hortobágy, sőt sokkal többet. A gazdáink különben így is panaszkodnak a mai Hortobágy és annak legelőképessége ellen. Persze az ő rabló gazdálkodásuk és ázsiai elmaradottságuk mellett nem csoda. De ha így van a dolog, ha így is rossz a legelő, kár azt forszirozni, csak néhány pár ember kedvéért. Ha rossz, meg kell próbálni a jobbat.

Hiszen tudjuk, az egész Hortobágyon csak a városi ménes ér valamit, erre is ötvenezer koronát költ a város a nem gazda közönség zsebéből. Nem szabad azt hinni, hogy a debreceni civis állattenyésztése számítna már valamit. Sem Debrecen kereskedelmében, sem élelmézésében semmit.

Ime így szól egy modern gazda, aki a Basa halmán tul is volt már s látott külön gazdálkodást, mint amit a Hortobágyon a Bikából, meg a pipaszár mellől csinálnak Debrecenben.

Tudjuk, hogy a tanács erős elhatározással áll amellett, hogy a 12000 hold kiszakítását megcsinálja s addig a földmivelésügyi miniszterrel sem írja alá kísérletre átengedendő terület és 500.000 koronás csatornázási költségre vonatkozó szerződést. A most folytatandó tárgyaláson is ezt az álláspontot kell meg tartani a város képviselőinek és hiszük így is lesz.

IRODALOM

SZERETTELEK...

*

*Szerettek nagyon, tiszta szerelemmel
Amint csak ábrándos gyermek tud szeretni.
Régen, nagyon régen a lelkemben éltél.
Nem sejtette, nem tépett ki onnan senki.*

*Midőn mint gyermekre, haragosan néztél
S megfeddettél, ha nagyon sok volt a hibáid,
Nem gondoltad, hogy ez elzárt világunkban
Valaki titkon, félve gondol tereád.*

*Oh, mert mi intézetben elzártan éltünk
S csak úgy néha, látogatni jöttél közzénk,
Vidáman mondtad, hogy végig néztél rajtunk:
„Ha ennyi szép lányom lenne, tal de boldog
lennék!”*

*A gyermekszerelem boldog ábránd volt csak
S én sokáig őriztem ez ábrándomat...
Nagy lány lette más a nagy világba léptem,
Szívemben teljesen érintetlen maradt.*

*Midőn az élet szines forgatagában
A balvégzet össze, egymás mellé hozott...
Te megcsókoltál... elszállt, foszlott az álom...
S helyette nagy, végtelen üresség maradt...*

FRÁTER IRÉN.

Szalmaláng

Költői tudományos tanulmány

*

Abban az évszakban, amelyben jelenleg hazánk található; rekkenő meleg van. Amikor a meleg elkezd rekkenni, akkor szalmalángok égnek a tájon. Ezt a költő is megénekelte a „Toldy” bevezető sorában, mondván: — „Ég a napmelegtől a kopár sik sarja — Tikkadt szőcskenyájak legelésnek rajta.”

Debrecenben a „szik” nem ég, mert Debrecenben a „szik”: viz és gyomorérés oltsára szorál. Ellenben a sziken is szőke nyájak legelésnek, de csak úgy, ha a szikben málnaiz van. Ezt málnaszörpnek nevezik és mint kánikulai frissítő kerül forgalomba. — A kánikulában ugyanis a hőségtől csillagokat lát az ember. Amikor tehát el kezd rekkenni az idő, ez ut a csillagokig.

Nálunk tehát a költő éneke némi változást szenved, amit hevenyszett átdolgozásban így mondhatnánk Toldyval:

*Ég a gyomorégést sic itur astra.
Szőke nyájak málnaszörpöt isznak rajta.*

Mindazonáltal ezen évszaknak legérdekesebb tünete: a szalma. Szalmának nemcsak az a gabona nevezendő, amely mint termény kerül eladásra, hanem főleg azok az emberek tekintendők szalmáknak, akik a családiukat elküldték a fiúdkba, ők maguk pedig itthon égnék a szabadság gyönyörűségétől.

Az összegyűjtött szalmát a név egyszerű gyermeke „kaszal”-nak nevezi Debrecenben most sok ilyen kaszal található a vendéglőkben, kávéházakban. A debreceni szalmakaszalhoz nem szabad közel menni nővel és pezsővel, mert különösen az utóbbiól kiüvölnének és ilyenkor támadnak a szalmalángok.

A debreceni szalma olyan, mint a vidéki buza, mert addig van lábón, míg le nem aratják. Itt jelenleg állandóan aratják a szalmát, amíg csak le nem dől a lábáról. Vidéken az aratás a kora hajnali órákban kezdődik. De Debrecenben frissebbek vagyunk, mert itt már este kezdődik az aratás és reggelre a szalma már le is van dőlve a lábáról.

A szalma vendéglőkben étkezik és az a sajátosága van, ami a hűvelves veteményeknek. Ugyanis bizonyos idő után pukkadozik. Ez onnan van, mert kecségtető francia elnevezések alatt olyan ételt kan, amelyekért a megszokott családi körben fődhöz vágná a tálat. Például az étlapon ez áll: *gőzmetélt d la crem.* A szalma ettől kedvre gvul, mert nagy szerű lehet, amiben egyszerre kap gőzt, metéltet és krémet. De mily különös, hogy mindezek helyett aranygaluskát kan, amit otthon csak oly esetekben kellett ennie, amikor nagy mosás volt. A szalma sorsa tehát olyan, mint a szerencse: forpandó. Ami a szalmából a vidám cséplő-eknél megmarad, azt ocsonak nevezik. Innen van az, hogy véstől minden szalma fölcusdik és akkor látta, hogy nem is olyan jó szalmának lenni. Azt a szalmát, amelyik főhbszöri aratásra sem ocusdik föl, a budapesti mulatóhelyeken megezik. Némelyik nyomtatásba kerül ama kalandjai révén, amelyeket mint szalmaláng átélt. Budapest virg éjszakáinak temperamentumos gazdasszonyai és gazleányai a szalmát he is főzik és így teszik el télire a fiúdkból hazatérő hitvesek, akiknek a háztartásban a szalma mint kompót szerepel.

Amíg azonban erre kerül a sor, a szalma hógárhait és hógárszemű nőkkel szórakozik, kiket bizonyos idő után ki szaktak cserélni. Ezért az illetőket cserehógaraknak is szokták nevezni. A szalma nem kérdezi a cserehógarától, hogy mikor lesz nyár, mert azt a szalma jobban tudja, hogy nyár akkor van, amikor a meleg rekkenni kezd és a szalmalángok égnek a városban.

A balmazujvárosi merénylet kulisszái mögül

Beszélgetés a merénylővel és a sebesült asszonnyal

Szerdai számunkban részletesen beszámoltunk arról a véres merénylőről, mely a mult hét keddjére virradóra egy balmazujvárosi kislakásban lejátódott, a férfi és fia-ta' felesége között. Az asszony állítólag kacér és kikapós volt s férjét nem akarta követni debreceni háztartásába, ami a férjet annvira felizgatta, hogy hat lövést tett a viruló szépségű asszonvra, akit négv lövés talált is. Az asszonyt beszállították a debreceni közpórházba, ahol már megoperálták és tul van a veszélyen. Munkatársunk ma délután meglátogatta a lábbadozó asszonyt, a ki férje állításait agvrémeknek mondja. A tragédia okát abban adia, hogy férje, aki csendőr volt, azzal kecségtette, hogy a postánál, vagy a vasutnál keres állást, ha hozzá-megy feleségül. Igéretét azonban nem váltotta be és így állandósult közöttük a visszavonás mely idáig vezetett. Ő ugyanis inkább szolgálni akart, semhogy bizonytalan munkáskönyvéren éljen. De rossz néven veszi férjétől azt is, hogy édesanyjával sem tudott megbarátkozni, akit pedig ő maidnem annvira szeretett, mint az — urát.

Csordás Péter.

a férfi pár hó előtt lépett ki a csendőrség szolgálatából, ahol káplári rangot viselt. Tagbuzsakadt, izmos, szép, szőke férfi. A feleségét, — mint mondja — imádásig szereti.

— Hát akkor miért követte el a merényletet?

— Mert fát végtelenül, hogy nem az envém az asszony!

— Hogy-hogy?!

— Máius 11-én léptem ki a csendőrségtől és 31-én esküdtünk. Azóta kisebb-nagyobb időközben éltünk csak együtt, heteknapokig. Észrevettem, hogy anvósom buito-gatia a feleségemet ellenem. Ezért kértem, jöjjiön be hozzánk lakni. Nem tette.

— Én halottam már sugdosni a szomszédokat, hogy a feleségem udvarlókat tart, de nem hittem a szóbeszédnek, amíg meg nem győződtem, hogy egyik volt csendőrtársam kíséri folvtonosan. Kértem, hagyjon fel vele és jöjjiön hozzám. Nem tette, sőt dacosan felelt, mikor hétfőn reggel kérdőre vontam:

— Hol töltötted az éjszakát?

— Ahol nekem tetszett. Semmi közöd hozzá! — mondta.

— Így történt a história...

— Szereti a feleségét?

— Szeretem, szeretem, ez volt a vesztem!... És összetörik a hatalmas ember, aki a téglavetőben dolgozik, csakhogy elvehesse azt a tizenhatéves asszonyt, akinek a gyilkosa lett...

Az asszony

igazi babaarc. Pedig már a szive alatt hordia Csordás Péter utódiát. Tegnapelőtt megoperálták s a feiből kivették a golyvót. A kezében azonban még benne van az ólom. — Mindazonáltal kitünő színben van s közérzete is kielégítő. Csak néha érez fájdalmakat, mikor változtatja a fekvést. Értelmesen öntudatosan adia elő, amit gondol:

— A'aptalanul vádol engem az uram. Igaz, hogy kísért egy csendőr vasárnap este, de ezt én kértem, jöjjiön és védien meg férjem oktan fenvegetései elől, aki az utóbbi napokban üldözött.

— Mi volt ennek az oka?

— Az, hogy édesanyám is, én is sürgöttük, keressen állást, hisz neki mint kiszolgált altisztnak ez könnyven megy. Akár postánál, akár a vasutnál. Mert azt igérette, mikor megkért, Most meg egyre ha'ogatta. De folvton kintott, hogy menjek vele végleg Debrecenbe lakni.

— Mért nem ment?

— Mert inkább szolgáltni akartam, sem-hogy az uram napszámos legyen. Az apám is az volt, elég küzdelmünk volt vele. Erre aztán fenvegetődni kezdett, hogy úgy meg-ugy elbánik velem. Ezért kísért a csendőr. A többi csak mende-monda. Ha szeretett, el sem kellett volna hinnie!

— Maga szerette az urát, mikor hozzá-ment?

— Még most is szeretem.

— Meg tudna neki bocsátani?

— Ha megbánta a tettét és keres biztos kenveret: — igen. Akkor még boldogok lehetünk, a — kis fiunkkal együtt!

A férfi tegnap meglátogatta a sebesült asszonyt, de orvosi tilalom miatt nem eresztették közelébe. . . . Ha azonban igyekszik feleltetni a multakat, van rá kilátás, hogy hely-reáll közöttük a béke. Ami az újszülött miatt is kívánatos, Mert a kis Csordás fiu már harmadik hónapja ad életielt magáról. . . .

Az aranyharisnya

Egy férj levele
Debreczenből a Balatonhoz

*

Kedves Feleségem!

Drága Nőm, aki most fáradtságosan küzdesz a balatoni hullámokkal, míg én itt Debreczenben élvezem a nyarat és a kies természetet, neked írom e levelet. Nem óhajtlok fürdői bokros foglaltságod közepette azzal zavarni, hogy háztartásunk üzeméről neked beszámoljak. Minek is idegesítenéd fel magad ilyesmivel? Jól tudom, hogy sokkal nagyobb gonddal fogod olvasni e pár sor írásomat, ha benne nem olv prózai s unalmas dolgokról lesz szó, háztartás család stb. hanem arról, ami ezeket jelentőségben kétségkívül messze és magasan túlszárnyalja: szóval a divatról és mindenekelőtt a harisnyadvatról.

Mert mire te visszatérsz a Balaton hullámzó tetejéről, lekerülnek a különböző fehér harisnyák a napirendről és a formás és kevésbé formás lábokról. A lila és a hupikék harisnyák végőrája is immár ütött. Egy szebb jövő hajnalán — vagyis az őszi divatkor — aranykorszak következnek. A szó leg-szorosabb értelmében aranykorszak — mivelhogy örvendj, én hi hitvesem — aranyharisnyák fognak forgalomba kerülni. Én ezt a csillogó harisnyát aranyszalaggal kötik majd meg és aranycipőt húznak rá. Hát van-e ennél szebb divat? Látod, én mindig mondtam, hogy a szép női lábakat aranyba kellene foglalni. Ime, a divat megvalósítja ezt. Csillogó aranyszalagból fogják szőni a harisnyákat s aki látni fogja őket, persze, én legfeljebb csak a Te lábodon, az el fog káprázódni. Káprázatos egy divat lesz ez, drágám, szépségben és árban egyaránt, mert egy pár aranyharisnya ára százhuszonöt korona lesz. Jól ismerem a te takarékoságodat és tudom, hogy te nem is fogsz ilyen harisnyákat kívánni tőlem. Neked jó lesz az ezüst szálból szőtt harisnya, amely épp oly elegáns és divatos és a te lábadra még jobban passzol. (Én csak tudom.) Avagy, amint a te kitűnő ízlésedet ismerem, azt fogod mondani: csak semmi arany és ezüst és formás, gyönyörűen ivelt lábadat selvemszalagból font harisnyával fogod ékesíteni. Ez még a leg-szebb. Ez olyan pókhálószertű, hogy csak másik pár fölé lehet húzni.

De az új divatnak emellett szárnyai támadnak. Madarak is forgalomba kerülnek. Ezek a madarak fekete harisnyákon lesznek elől, lángoló, exotikus színekkel himezve.

És én is azt mondom: éljen a madárnap. Persze, én csak madártávtól fogom élvezni ezeket a himzett madarakat.

Hogy ezeket a harisnyákat élvezni le-

hessen, a szoknyák megrövidülnek. De csak nem képzeled, édes, hogy én oda fogok nézni?

Én már most se nézek oda, csak reád gondolok.

Ólel szerető férjed

Dr. Papucs.

A nyaralás.

Fővárosi levél.

— Mennvien nyaralnak Budapesten! — ez a felkiáltás a leggyakoribb most a fővárosban.

Minden ember az összes ismerőseit itt találja Budapesten, senki sincs úgy látszik, aki elutazott volna.

— Hát ön is itt van — szólalunk meg minden második percben az utcán és az ön ur bizony itt van.

De ami a legcsudálatosabb ebben a dologban, az nem abban áll, hogy az összes önrak Pesten vannak, hanem a válaszok.

Eddig tudniillik, akit julius elseiént illetve azután még Pesten találtak, azt mondta rendesen, hogy még nem kapott szabadságot, vagy holnap utazik, esetleg, hogy tegnap akart utazni, de képzeli lekéstem a vonatot, vagy mit szól hozzá, már be voltam pakkolva, mikor a kisgyerekek számárára kőhögést kaptak és így nem tudtam elutazni: de volt, aki bevallotta, hogy éppen tegnap: tudja az a nyaralás Falb II. elvitte minden garasomat, csak azt nem akarta senki bevallani, hogy az egész nyarat Budapesten tölti.

Az idén azonban másképpen van. Idén büszké az emberek arra, hogy Pesten lehet velük találkozni, mert kérem mi van azon a rongyos poros Siófokon, legfeljebb egy-két pof, vagy automobil szerencsétlenség. Pört-schachon meg kérem már nagyon sok zsidó van, tudja a mult évben még lehetett ott nyaralni, de már kevésbé, mint két év előtt, és idén mindenkitől azt hallottam, hogy oda-megy, mert felfedezték a zs.-k már ezt a helyet is, még Balatonföldvárra lehetne menni, de ott meg egyáltalában nem tűrnek meg zsidót, és én ilyen helyre nem szeretek menni, és így tovább, egyszóval Budapesten is nagyon kellemesen lehet nyaralni, mert tudja . . . igaz, ismeri a Micit a Jardinból.

Ez az kérem, ezért tudnak Budapesten nyaralni most az emberek, mert vannak Micikék és mert van Jardin és Angol park, és orfeum, és két színházunk is van nyitva. Budapest kezd a Balkán városokból, amelyek nyáron egy kicsit meghalnak eljutni a nyugateurópai városokig, ahol nyáron is van lát-nivaló és szórakozóhely, legfeljebb csak második szereposztásban.

Nálunk is így van. Az elsőrangú intéze-teink nincsenek nyitva, az igaz, de ahelyett vannak nyári mulatóink, nyári programmal és nyári tehetségekkel, no meg nyári kriti-kusokkal.

Budapest tehát él a holt szezonban is úgy, ahogy és várja a nyári idegenforgalmat, ha máshonnan nem, hát a magyar vidékről.

S.

MULATSÁG.

— Az Egvetértés nyári mulatsága. A m. kir. államasutak debreceni műhelyében fennálló „Egvetértés“ önképző-dal- és zeneegyüttes a hó 4-én, máv. műhely-telepi helyiségében nagyszabású nyári mulatságot rendez, amelynek műsora a következő: Dél-után 2 órakor a kerthelyiségben tartandó nagy népünnepély kezdete, mely alkalom-mal a közönség szórakoztatására a követ-kező játékok szolgálnak: diitekézés, késdo-bás, virslievés, világposta, konfetti és szer-pentin csata stb. Közben 4 órától 6-ig zene-kari séta-hangverseny az „Egvetértés“ fu-vózenekara által. 7 órakor hangverseny elő-adás a következő műsossal: 1. Nvitány, elő-

adja a zenekar. 2. Honfidal Gaáltól, előadja a dalárda. 3. Az egyetlen kabát (humoreszk) előadja 6 műkedvelő. 4. Magyar dalok, ének a zenekisérettel Osváth Gyula ur. 5. Szép leány ablakán (szenerád) előadja a dalárda. 6. Keringő Ivánovictól, előadja a zenekar. Este 8 órakor a díjak kiosztása után kezdődik a táncmulatság a nagy teremben, mely idő alatt a kerthelyiségben nagy mozgó-fénykép előadás lesz tréfás műsossal. A reg-gelig tartó tánchoz a zenét az egyet műked-velő zenekara szolgáltatja. Kitűnő ételek és italokról a peccenyestű és mézeskalácsos sátoron kívül az egyet kantinosa gondosko-dik. Kötelező műsor ára előre váltva szemé-lyenkint 40 fillér, a mulatság napián 60 fill.

Terrasz-dal.

*

Az izzadság csöppet törülve
S az életrek egy csöppet sem örülve,
Mégfőzve hőtől, ásitván nagyot
És emlegetve a mérges Napot,
Letörve, mint egy makaó vitéz,
Kinek zsebében semmi, semmi pénz,
Mig az eszem jár enyhe tavaszon,
Ülök a zsongó terrazon,
A terrazon.

Eddig nem voltam tisztában e tárggyal:
„Utolsó menedék“ címen mit tárgyal
Az életiskola professzora, —
S az ember hogyan juthat el oda.
Azt hittem: lejtős, nehéz ez az út,
S most látom: bárki könnyen oda jut.
Nem kell hozzá, csak jó adag meleg
S már ott vannak az emberek,
Egész sereg.

Mert az utolsó menedék, hiába,
A terrasz, hogy ha az ember fiába
Már el nem fér a nagy augusztusi hő,
S a hófoka rohanva, egyre nő,
És úgy érzi, hogy végképp elmerül
Az izzadságba, oda menekül.
Utolsó menedéked ez magyar,
Melynek árnyéka ápol s eltakar,
És eltakar.

A terrasz — bár mosolyogjanak meg érte, —
Szerepet játszik az emberi létbe'.
Mig ott ülök, pont háromtól hatig
Bennem egy új Sherlock Holmes lakik.
Pont négyet üt. És a fekete démon
Ép' arra lejt. Jobboldali szomszédom
Az a csinos, nyulánk barna gyerek
A széken türelmetlen feszleget
S egyszerre megy.

És nem telik el néhány pillanat csak
S a figyelőnek új dolga akadhat.
Új asszony jó és nyomába ered
Új férfi. S mig egy óra leperog,
A csöndes találkák egész sora
Zajlik le a terrazon. Ki oda
Jó szándékkal ül le, ártatlanul,
Pár perc és látni megtanul,
Úgy megtanul!

Oh terrasz! Amióta így ismerlek
Szeretlek, mint szülőt a kicsi gyermek
Te nyújtasz nekem örömet, sokat,
Most ismerem csak az asszonyokat,
Most látom csak, hogy férfi, aki derék,
Mint forgatja nő után a szemét,
S hogy asszony, aki hi nagyon.
Hogyan pislog tul a lapon,
Ujságlapon.

Az izzadónak végső menedéke,
Oázis, melyet átölel a béke;
Jó terrasz, ahol enyhülést lelek,
Én soha, soha nem felejttelek
Mégfőzve hőtől, ásitva nagyot,
Mig mérgesen citálok a Napot,
S az eszem jár lágy, enyhe tavaszon,
Ülök a zsongó terrazon,
A terrazon.

Pagát.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FIÓK ÜZLETEK:

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piacz-utca 63.

Telefon szám: Főüzlet 11-57. sz. Fióküzlet 732. sz

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Vasárnap a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Jánosi Zoltán lelkész, a Kistemplomban prédikál d. e. 9 órakor Szele György lelkész, 11 órakor Konrád Zoltán s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban prédikál Nagy Lajos segédlelkész, az Ispolyi templomban prédikál Demeter Gyula s.-lelkész, a városi szegényházban prédikál Hajdu Zsigmond püspöki titkár a Csapókeri imaházban prédikál Kovács János vallásoktató lelkész, a Homokkerti imaházban prédikál Polgár Gyula s.-lelkész.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Szeberényi Lajos segédlelkész végzi az istentiszteletet.

— **A király születésnapja.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A király augusztus 18-án, vasárnap tölti be életének nyolcvankettedik évfordulóját. Ez alkalomból, mint minden évben, ezen a napon reggel tábori mise és katonai díszszemle lesz a budai Vármezőn, délelőtt pedig ünnepes hálaadó istentisztelet a budavári koronázó Mátyás-templomban. Az ünnepi istentiszteleten Vasary Kólos bíbornok-hercegszék, akadályoztatása esetén dr. Kohl Medárd püspök fog pontifikálni. A templomban testületileg fognak megjelenni a kormány tagjai, a főrendiház és a képviselőház küldöttsége, az idegen államok képviselői, valamint a polgári és katonai hatóságok fejei. A miniszterelnökség a napokban küldi szét az istentiszteletre szóló meghívókat.

— **Tisza István gróf cikke.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Tisza István gróf az „Ujság” hasábjain ma igen nagy jelentőségű tartalmas cikkben válaszolt Andrásy és Apponyi vasárnapi cikkére. Apponyival hamarosan végez, amennyiben kijelenti, hogy a vitaközlésnek legkönnyebb módja az, amely az ellenfél állításainak elferdítésére támaszkodik. Andrásyval már több tisztelettel bánik. — Megígéri, hogy Andrásynak az 1909. és 1910. évi eseményekkel foglalkozó cikkével más helyen behatóan fog foglalkozni s azután röviden kifejti, hogy miért nem vállalkozott annak idején ő a kormányalakításra. A nyílt levél a politikai helyzetre nézve rendkívül nagy értékkel bír.

— **A kultuszminisztérium és a családi pótlék.** Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ma adta ki a családi pótlékra vonatkozó rendeletét. A rendelkezés szerint a minisztériumban alkalmazott tisztviselőknél és a tanárokon kívül kétszáz koronás segélyben részesülnek az elemi népiskolánál alkalmazott tanítók és tanítónők, valamint az államvasutak által fenntartott iskolánál alkalmazott tanítók és tanítónők, az állami gazdasági szaktanítók és szaktanítónők, az állami középiskolánál állami segélydíj élvezetében álló helyettes tanárok, az állami ipariskolánál évi ösztöndíj élvezetében álló tanárjelöltek, száz koronás segélyben részesülnek az állami kisdudvónők, továbbá az altisztek és a szolgák gyermekeként és családtagonként. A kultuszminiszteri tárcánál a családi pótlék az eddigi számítások szerint évenként 3 millió koronát igényel. A kultuszminisztérium fenhatósága alatt álló tisztviselőknél, tekintettel arra, hogy a minisztériumnak utalványozó hatósága nincs az országban, hosszabb ideig kell várnia a családi pótlék kiutalására, mert minden egyes bejelentést és igényt magának a minisztériumnak kell elintéznie és a miniszternek utalványoznia. A kultuszminisztériumban azonban remélik, hogy ezt a nagy utalványozási munkát szeptemberig elintézik, ha az igénylők már most beadják kérvényeiket.

— **Házasság.** Mohr Menyhért egri lakos e hó 18-án tartja esküvőjét Emerich Leonával, Emerich Arnold tekintélyes debreceni vállalkozó ritkaszepegi bájos leányával.

— **A kereskedelmi miniszter Lovranában.** Fiuméből jelentik: Beöthy László kereskedelemügyi miniszter ideérkezett s innen az Ungaro-Croata egyik gőzöskével Abbáziába, onnan pedig családja látogatására Lovranába ment.

— **Gabányi Árpád kitiüntetése.** A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, Gabányi Árpádnak, a Nemzeti Színház örökös tagjának nyugalmabovonulása alkalmából a Ferenc József rend lovagkeresztjét adományozta.

— **A hadügyminiszter a királynál.** Ischlből jelentik: Auffenberg Mórlov hadügyminiszter, gyalogsági tábornok Gasteinből, hol szabadságon volt, tegnap Ischlbe érkezett és a Post-Hotelben megszállt. A hadügyminiszter a délután folyamán mörkensteini Mörk gyalogsági tábornok özvegyének kifejezte részvétét és ma mezeilenik az elhunyt tábornok temetésén. A hadügyminiszter ma kihallgatásra járult öfelsége elé.

— **Az új cigaretták.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Teleszky János pénzügyminiszter még államtitkár korában foglalkozott azzal a tervvel, hogy a Magyarországon annyi kedvelt külföldi cigarettagyártmányokat valamiképpen kiszorítsa vagy kellendőségüket legalább is csökkentse. Most, hogy a volt államtitkár a pénzügyminiszteri székbe jutott, talált alkalmas módot erre. A dohányjövedék igazgatóságával folytatott tanácskozások után megállapodott abban, hogy három új fajta, török dohányból készült cigarettát hoz forgalomba. Az új jövevények parafás, aranyvégű és szopókásak lesznek. Az új cigaretták öszel kerülnek forgalomba és így már nagyban készítik azokat.

— **Halálos vasúti baleset.** Marosvásárhelyről táviratozzák: Tegnap délelőtt fél 11 órakor Palotailva és Ratosnya állomások között egy tehervonat kisiklott, 12 teherkocsi fölborult, a nehéz „Atlantic”-rendszerű mozdony pedig össze-vissza tört a sziklás talajon. A vonatkísérő személyzet közül Ambrus Zsigmond mozdonyvezető halálos sérüléseket szenvedett, 3 vasutas pedig súlyosan sérült. A szerencsétlenség miatt marosvásárhely-gyergyószentmiklósi vonalon csak átszállással lehet közlekedni.

— **Esés láték közben.** Nagy Gáborné hajdunánási asszony férjének hozott ebédét tegnap délben a Piac-utca 34. számú ház építkezéséhez. Míg az ura falatozott, az asszony egy falépcsőt vett elő és azt egy oszlophoz támasztotta, hintázott rajta. Hiába figyelmeztették, hogy leessék, nem hagyott fel a jáékkal. Amíg két méter magasból le is gurult lakásán ápoliák.

— **Halottfosztogatók.** Brassóból jelentik: Türk Tamás temetőőr felesége az egyik zálogházban egy szép aranyórát kínált eladásra. A rendőrség figyelmes lett az asszonyra, aki bevallotta, hogy az aranyórát a férje egy halott asszonytól szedte le a temető halottházában. Ugy az asszonyt, mint férjét letartóztatták, mert alapos a gyanu, hogy állandóan fosztogatták a halottakat.

— **Kiderült gyilkosság.** Szabadkáról jelentik, hogy Katy községben nemrég meggyilkolva találták Bagi Ágnes, a község egyik vasvonalos asszonyát. A csendőrség kiderített, hogy a gyilkosságot a meggyilkolt asszony mostohafia, Kovács Gyula és ennek felesége követték el. Baginé ugyanis gyakran korholta menyét, hogy feslett életet él és a fiatal asszony ezért haragudott rá. Elkéseredésében rábeszélte férjét, hogy anvását öliék meg. A csendőrség a gyilkos házaspárt letartóztatta.

— **Teher az élet.** Szolnokról táviratozzák: A szentes-szolnoki h. é. vasút puszta-kerületi állomásától alig pár száz lépésnyire egy emberi holttestet találtak a sineken. A fej el volt választva a törzstől. Megállapították, hogy az ember Német Ferenc mezőgazdasági napszámos. Nem tudják, elaludt-e a sineken, vagy öngyilkos lett. Az utóbbi feltevés mellett van a nagyobb valószínűség, mert Német Ferenc az utóbbi időben folyton azt hajtotta, hogy teher neki az élet, nem bírja már soká.

— **Baleset az utcán.** Ma délben Weisz Arthur 21 éves haitókocsis társaival játszadozott a Piac-utcai bérkocsi megállóhelyen. Játékközben átakart szaladni a kocsiuton. Épp akkor jött arra a villamos, mely elütötte. Szerencsére azonban komolyabb baja nem történt, csak a felén van feltörve a bőr. — Wiener Zoltán 7. számú boy-gyereket pedig a 18. számú egyfogatu ütötte el, úgy hogy a lakásán ápoliák.

— **Elgázolt a vonat egy gyermeket.** — Megrázó szerencsétlenség történt ma reggel Kaba és Püspökladány között a 91. számú örháznál. Az 1774. számú gyorsított személyvonat rohant keresztül a sineken, mikor Csontos János vasúti ör 2 éves unokája játszadozott a töltésen. A kis gyermek későn vette észre a vonatot, megijedt, úgy, hogy nem tudott elég gyorsan menekülni. A vonat mindkét lábát lemetszette. Beszállították a Debreceni közkórházba, ahol ápolás alá vették. A törött lábakat amputálták s műlábakkal helyettesítik, így a gyermek megmenthető az életnek.

— **Megkerült Monna Lisa.** Párisból jelentik: A Journal a következő nagy feltűnést keltő hírt közli: Tegnapelőtt este egy fiatal ember jelent meg a párisi angol nagykövetségen, ahol azt mondta, hogy angol állampolgár, de nevét nem akarta megmondani. Az ismeretlen fiatal ember elbeszélte, hogy Londonból jön, ahol egy ismeretlen ember egy festményt adott át neki, azzal a megbízással, hogy vigye el a párisi angol nagykövetségre. A nagykövetségen felszólították a fiatalembert, hogy mutassa meg a festményt, amit a fiatalember meg is tett. A követség tagjai meglepetve látták, hogy a festmény nem más mint a tavaly a Louvre-ból ellopott Mona Lisa. A fiatalember azt kérdezte ezután, hogy hol kaphatja meg a festményt föltalálójának ígért jutalmat. Azt mondták neki, hogy jöjjön el másnap s erre a fiatalember eltávozott. Reggel az angol követség azonnal értesítette a dolgról a Louvre igazgatóját és a rendőrséget.

— **Izzalmas embervadászat.** Párisból sürgönyzik: A vincennasi erdő tegnap izzalmas eseménynek volt a tanuja. Egy 25 éves lovászkiülseii férfi már régebbi idő óta riasztogatta az erdőben játszadozó gyermekhadat. Odamegy egy-egy gyerekhez és piszkos kézmozdulattal remíti meg az 5-6 éves csöppségeket. Tegnap is folytatta a valószínűleg beteg agyu ember ezt a szórakozást, amikor egy kertész meglátta és rászólt. — Közben összeverődött több erdőőr és a futásnak eredő lovaszt üldözőbe vették. Csatlakozott hozzájuk néhány járőrkelő s egy pár rendőr. Valóságos haitóvadászat volt az üldözés. A menekülő, kiérve az erdőből, befordult az országútra. Amikor látta, hogy üldözői elől így aligha menekül, revolvert rántott elő és a már-már nyomába érő kertészt lelőtte. Még egyszer tüzelt ezután s ekkor egy rendőr esett össze. Balkariát furta át a golyó. Mégis kifulladt végre a haitolt ember és az üldözők utközben megszorodott tömege vérszomjasan vetette megát az elvetemült emberre. A meglincseléstől alig tudták megmenteni a rendőrök. Letartóztatták és most elmeorvosi vizsgálat alatt áll.

— **Dr. Lukács Béla ügyvédi irodáját Verbőczy-utca 2-4. szám alá a Kereskedelmi és Iparkamara új székházába (a Törvényeséki palotával szemben) helyezte át.**

— **Sikkasztó körjegyző.** Szatmárról írják: A múlt év szeptemberében dr. Kepessy László csengeri főszolgabíró rovancsolást tartott Nagy Gyula szamosdobi körjegyzőnél. A főszolgabíró felfedezte, hogy a körjegyző kezelésére bizott hivatalos pénzből több ezer korona hiányzik. A rovancsolás eredményét Illosvay Aladár alispánnak is megküldte, aki a körjegyző ellen fegyelmi eljárást indított. A vizsgálat nyomán kitünt, hogy Nagy Gyula a kezelésére bizott pénzeket hosszabb időn át dézsmálgatta, majd egy év múlva, amikor a fegyelmi vizsgálat alapján körjegyzői állásától felfüggesztették, az ügyet az ügyészséghez tették át.

— **Ügyes ali és bluz varróleány felvétetik,** kerthelyiségben értekezhetni Széchenyi-utca 49. szám utcai lakásban.

reskedelem részére szükséges hitel épségben tartassék.

Egyes magyar pénzüzeteknek a kereskedelem megfojtására irányuló akciója az Osztrák-magyar bankból indult ki. A jegybank sarkalta a pénzüzeteket arra a kiméletlen eljárásra, amely alatt a magyar kereskedelem most olyan sokat szenved. Kívánatos volna, ha a magyar kereskedők tápra állanának és követelnék a kormánytól, hogy érvényesítse törvényadta befolyását az Osztrák-magyar banknál abban az irányban, hogy a kereskedelem hiteligenvei a lehetőség keretei közt kielégítenek. A jegybanknak feladata és kötelessége, hogy a magyar kereskedelmet a mostani nehéz viszonyok között tőle telhetőleg támogassa és segítse.

A huszáves aranyvaluta. Éppen ma husz esztendeje, hogy 1892. augusztus 2-án a néhai „osztrák érték“-et detronizálták s az aranyvaluta lett urrá fölöttük. Ma már mindenki természetesen tartja, hogy arany az értékmérő, husz évvel ezelőtt azonban szakemberek elkeseredett csatákat vívtak arról, hogy az ezüstről áttérjünk-e az aranyvalutára s ha áttérünk, mik lesznek a mélyreható következményei? Akárminő energiával védtek is az ezüstöt a barátai, ennek a nemes fémnek a sorsát eldöntötte fokozatos és rohamos elértéktelenedése s ennek folytán az a veszedelem, hogy az olcsó ezüst elárasztásával fenyegette az egész kereskedelmet. E veszedelem ellen az aranyvaluta huszestendő közszolgálatá alatt tényleg megtette mindazt, amit tőle vártak és a nélkül, hogy az aranyvaluta ellenzőinek a bajlatai bekövetkeztek volna. Az Osztrák-Magyar Bank a maga arany fedezetével kitűnően manipulált s bár a készfűzetésre nem tért át, a bankjegyek értékét állandóan megtudta óvni. A mire tehát husz évvel ezelőtt Wekerle és Steinbach, a két pénzügyminiszter nem minden merészség nélkül elszánták magukat, az aranyvaluta igazolta mindkettőjük finanszírozási tervét és erről a mai jubiláris napon illik első sorban meg emlékezni.

Fizetésképtelenségek. A bécsi itelezői védegyelet a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Hodics Gyula Fogaras, Farkas József Nagyvárád, Pullmann Vilmos és társa Szabadka, Samu Dávid Tordaszentlászló, Barits Márton Sepsiszentgyörgy, Klein Dávid Temesvár.

— **Csődök Nagyvárádon.** Nagyváradról jelentik, hogy Havas Béla kereskedő, akinek két üzlete is volt a városban, fizetésképtelenséget jelentett. — Ugyancsak fizetésképtelen lett a Klein Sándor és Vilmos cég is, amelyek öt vidéki városban volt fióküzlete.

Regény-csarnok.

A cloomberi titok.

Írta: CONAN DOYLE.

Fordította: Szebenyei József.

(Folytatás.)

— Sajnálom, hogy ilyen szomorú állapotban látok egy öreg katonát, — mondtam. — Milyen csapatnál szolgált?

— H. üteg, királyi lovas tüzérség. Gyalázatos csapat, mondhatom. Most itt állok 38 font tíz shilling nyugdíjjal, nem elég sörre, meg dohányra sem.

— Ennyi pénz, gondolom, szép segítség az embernek öregségére, — jegyeztem meg.

— Szép? Hatvanestendő ember vagyok...

— Hatvan?

— Annyi. Hatvan. Hát mit gondol, öcsém uram, mennyit ér ez a vágás itt a ábamon, a nyomorék lábamon? Minden csont zörög benne, mint a kocka a dobozban. Hát ez itt az arcomon? A májam olyan, mint egy spongya és hasogat, mikor kelet felől fú a szél — mi annak a vásári értéke? Elfogadná ezt a sort évi negyven fontért? Elfogadná?

— Mi szegény népek vagyunk ezen a vidéken, — feleltem. — Maga itt gazdag ember számba menne.

— Bolond nép ez itt, uram, bolond az izlésük is.

Kihuzott egy pipát a zsebéből és megtölte dohányval. Aztán folytatta:

— Én tudom, mi a jólét és ha van pénzem, el is tudom költeni. Ugy költöm el a shillinget, ahogy egy shillinget kell elkölteni. Én harcoltam a hazámért, de a hazám nagyon keveset törődött velem. Elmegyek az oroszokhoz. Is-ten úgy segítsen!

— Ne beszéljen így!

— De beszélek. Megmutatom nekik, hogy kell átmenni a Himalájákon, úgy hogy nincs az a hatalom, se afgán, se angol, ami megállítsa őket. Mit ér ez a titok Szent-Pétervárott, mi, uram?

— Restellem, hogy egy öreg katona még csak tréfának is ilyeneket mondjon. — mondtam szigorúan.

— Tréfa? Valóban? — kiáltott és hangos káromkodással kísért. — Én már megtettem ezt évekkal ezelőtt, ha az oroszoknak lett volna eszük kapni rajta. Skobelev volt a legde- rekabb valamennyi közt, azt is kirúgták. Node ez akárhogy volt is, nem tartozik ide. Amit én kérdeznem akarok, az, hogy nem hallott ezen a vidéken valamit egy Heatherstone nevű emberről? Aki ezredes volt a 41-es Bengalínál. Azt mondták Wigtownban, itt lakik valamerre ezen a vidéken.

— Ott lakik abban a nagy házban, amott, — mondtam Cloomber felé mutatva. — Majd

meglátja a kaput ott a fason túl, de a tábor- nok nem nagyon szereti a látogatókat.

A mondókám utolsó mondatát már nem hallotta Smith káplár, mert sebesen. sántikálva indult el a faszor felé.

(Folyt. köv.)

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

Kész nőruha-üzletünket

a városi bérház alól

Csapó-utca 4. sz. alá

a Takarékpénztár épületébe helyezzük át.

Rosenfeld Testvérek.

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

Eladó 12 köblös kítűnő buzatermő föld a Halápon! Az állomáshoz gyalog egy félóránnyira! Az iskola közvetlen közelében! Épület nincs rajta!

Ez a 12 köblös kítűnő minőségű föld a Halápon, a Polgári József ur anyjával szomszédos. Kocsin a Vámspércsi országúton kell menni és az állomásnál kell letérni, ott van mindjárt. Jóvizű kut van rajta. Tulajdonosa Soós Gábor ur és neje, akik egy félóránnyira levő Bánk 1.1. számú tanyájukon laknak. Köblösse 450 forintra van feladva.

Eladó szőlő

A Vágóhid mögött, a villamos megállónál Kossuth-telepen

4 kat. hold csemege szőlő

és borszőllővel beültetett nagy gyümölcsös, veteményes kerttel, melyen uri lakás és 4 kisebb munkáslakás van, teljes felszereléssel

olcsón eladó

terméssel együtt. **Szentanna-utca 39. sz. alatti üzletben** lehet értekezhetni.

Alapos vizsgálatok

igazolták, hogy azon mosónőknek akik állandóan és észszerűen csak a SCHICHT-»SZARVAS«-MOSÓSZAPPANT használnak, szép fehér, sima és puha kezük van, mert a SCHICHT-SZAPPAN rendkívül enyhe, teljesen tiszta és még langyos vízben is jobban lehet vele mosni, mint más szappannal megeg vízben. Más szappannal sokat kell dörzsölni, míg a SCHICHT-»SZARVAS«-MOSÓSZAPPANNAL eljeseen elegendő, ha azzal egyszer átsimítjuk a ruhát.

Az „ASSZONYDICSÉRET“ mosóvízét minden nő dicséri, mert a ruha bea- tásához ez a legideálisabb szappanpor.

A női szépségnek

semmi sem árt jobban, mint a naphosszat való kintlódás a páratelt levegőjű mosókonyhában, továbbá a fáradságos munka, amely a mosással jár, ha a régi módszer szerint közönséges szappannal mosunk. Azok, akiknek a SCHICHT-»SZARVAS«-MOSÓSZAPPAN segít a mosásban, életvidámak, egészségesek és élénkek maradnak. Mert minden fáradságot meg lehet takarítani, a munkát a legcélszerűbbre lehet redukálni ezzel a szappannal.

Az „ASSZONYDICSÉRET“ mosóvízét minden nő dicséri, mert a ruha bea- tásához ez a legideálisabb szappanpor.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők Vidéki tudakozásnál tessék választványt csatolni

Levelezés.

Nősülni óhajtók! Szelid lelkű, jobbmódu, magamnál nem idősebb, keresztvén hajadon ösmeretségét keresem, ki egy kis hivatalnok oldalán boldogan tudna élni. Pár 1000 korona készpénz hozomány megkívántatik. 35 éves, ref. szolid legény ember vagyok. Értesítést poste restante debreczeni főpostára kérem „Rokon lelkek” jelírére. s e lapban mindenkor jelezni kérem.

Gazdag brazíliai hölgy, egyedül álló fiatal gyermektelen özvegy, szép és derék, gyorsan házasságra léone egészséges jellemes emberrel, akár vagyontalannal is. Fides, Berlin 18.

Urileány, fiatal, kellemesen intelligens, keresi diszkrét idősebb gavalér barátságát. Levelet a kiadóhivatalba kér „Még soha” jelírére.

Uri ember, ki pár hétig Debreczenben időzik, szórakozás céljából fiatal asszony, vagy leány ismeretségét keresi. Választ „Szeretnék élni” jelírére a kiadóhivatalba.

35—45 éves asszonyt keresek, kit feleségül vennék. Kézimunkás, 46 éves vagyok és 3 gyermekem van. Jó gondozó, szorgalmas asszonyra van szükségem. Fülöp János Felsőjózsa, 180. házszám alá intézendők.

Drága poikám ne haragudj hosszú hallgatásomért, de módfelett el voltam foglalva. Hogy vagy? Gondolj nagyon sokat rám, aki téged úgy szeret mint a te mindened.

Fiatal, barna mollet leány szeretne uri emberrel megismerkedni. „Huncut” jelírére irjanak a kiadóhivatalba.

Sorsüldözött, Barna leány, Nefelets, Hűség, Rózsám, De fogom szeretni, Zoltán, Drága poikámnak levelei vannak a kiadóban.

Betöltendő.

Munkáslányok jó fizetéssel felvétetnek. — Honvéd-utca 16.

Egy jóírású kisasszony irodai munkára felvétetik. Rosenberg és Hammer cégnél. Piac-u. 8.

Nyomdai tanulóknak két középiskolát végzett fiu felvétetik a kiadóhivatalban.

Urasági inasnak ajánkozik volt urasági inas, vidékre; esetleg bank- vagy irodaszolgának helyben. Bakó Miklós Kut-u. 96.

Egy jó írású fiatal ember, aki irodai teendőkben jártassággal bír, azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Ügyes, képzett varróleányok felvétetnek Halmagyvínál.

Keresek egy tisztességes szakácsnét jó fizetéssel Miklós-utca 6 alatt.

Egy tisztességes asszony, aki jól főz és szépen takarít, reggeltől délután 3-ig uri helyre ajánkozik. Szabóné. Akácfa-u. 13. Homokkert.

Szobaleány és szakácsné felvétetik. telentekezhetni bármilyen időben Piac-utca 49. szám alatt hátul I-ső emeleten.

Egy gyermek mellé menne tisztességes 50 éves, polgári családból való nő, száraz dadának Teleki-utca 33.

Keresek részvénytársasági irodába egy fiatal embert, akinek szép és helyes írása van, iroda szolgának, tüzetes alánlatokat adni be a kiadóba „80 korona” jelírére.

Német bonne felvétetik Piac-u. 71. sz. alatt.

Külföldi perfekt német levelező, gépiró, csekély fizetéssel állást keres. Mattern, Hunyadi-u. 14.

Adás-vétel.

Deutsch-féle üzletek: Piac-utca 38., Hatvan-utca 8., Bethlen-utca 36., Péterfia-utca 42., Piac-utca 72. Előnyös kiszolgálás, legjobb árak, olcsó árak.

Valódi francia reform fűzők, csipősorítók, melltartók Schön Sándor keztyű, kötszeres orvosi műszertára Debreczen, Piac-u. 14

Booskay-kertben vasuti állomás és posta-ügynökség 9 hold szőlő elköltözés miatt kedvező fizetési feltételek mellett fél holdas részletekben is, eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél a helyszínén.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusy Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végeit heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászón, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Pult 8—9 méter hosszú, megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre, Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tüköre, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon, Telefon 685.

Olta és mindennemű gummi különlegességek Schön Sándor keztyű, kötszeres orvosi műszertárában Piac-utca 14. Csapó-utca sarok.

Jól jövedelmező fűszerüzlet berendezéssel együtt eiköltözés miatt olcsón eladó. Kohn Henrik Hatvan-u. 7.

Van szerencsém értesíteni, hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Zsákok, vízmentes és rostáló-ponyvák úgy kölcsön mint megvételre, kötélárak, Zsinegek, hevederek, lópokrócok olcsón beszerezhetők Fohn József szaküzletében Debreczen, Petőfi-tér 6. sz. (Aug. 1-étől az Ipar és Kereskedelmi kamara bérpalotájában, a kir. törvényszék mellett.)

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehérnemű és divatcikk. Egyszeri vásárlás mindenkit meggyőz. Szives pártfogást kér **Klein Izso,** Csapó-u. 18.

Szabók figyelmébe! Szabószén vasaláshoz legolcsóbban beszerezhető Jakabovits Henrik szénraktárából. Piac-utca 47. Telefon 601.

Egy fűszerüzlet Mór-cz-telep 4. szám alatt eladó.

Hajduszoboszlón eladó I-ső tized 80. ház, rajta levő mellékkelviségekkel együtt. Értekezhetni Veres Árpád tulajdonossal.

Nyil-utca 112. számú jól jövedelmező ház eladó.

Eladó szántóföld, Nagyzeleméren 1 köblös és 100 négyszögöl szántóföld. Értekezhetni a tulajdonossal Király-utca 1696. H.-Böszörményben.

Eladó egy jókarban levő íróasztal Battyány-utca 7.

Nádudvaron egy 20 év óta fennálló vegyesüzlet ital és trafikkal együtt eladó. Értekezhetni Schenknel Nádudvaron.

Keresek megvételre egy kopirprést. Cim a kiadóban.

Eladó Kállai-féle 6. H. S. benzinmotor. Hoffer-féle cséplővel, Ludmán Imre Nádudvar.

Keresek egy jó állapotban levő konvhat, Zugó-utca 3. szám.

Vendég-utca 54. szám cserepes ui ház eladó, jó fizetési feltételek mellett.

Eladó kis birtok! Debreczen alatt a Halápon 59 kat. hold fekete alj f ld tanyával együtt olcsó árban azonnal eladó. — Kevés pénzzel megvehető. — Értekezhetni Klár Andor részvénytársaságnál Debreczen, Piac-u. 77. Közvetítők díjaztatnak.

Egy jó karban levő gyermekágy megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Egy ruhaszekrényt keresek megvételre Piac-u. 58. II. em. lépcső balközép. Roth.

Új herefejtők. M. A. V. gyártmányu 2 drb 47-es, és 42 ös cséplőhöz olcsón azonnal eladja Vadász Andor Debreczen, Péterfia-utca 25. Közvetítők díjaztatnak.

Biztos beiktetés! Debreczeni Bank R. T. részvények jutányosan eladók. Kevés pénzzel megvehető. Vadász Andor Debreczen, Péterfia-u. 25.

Telkek a Margitfürdőnél! a Simonvi-ut mellett, villanos megálló közelében. Legjobb hely állandó lakásra és nvaralásra. 2—300 négyszögöles telkek, nagy utcai fronttal, kevés pénzzel olcsón megvásárolható. Klár Andor Részvénytársaságnál Debreczen, Piac-u. 77. — Tervrajzok és telkek bármikor megtekinthetők. — Közvetítők díjaztatnak.

Lakás.

Két szoba — jelenleg varroda — nagy üveges folyosókkal, irodának is alkalmas — augusztus 1-re kiadó (József kir. herceg-utca 14). — Ugyanott két nagy utcai pnce műhely céljaira kiadó.

Új szálloda. Meraur szállodámat Hatvan-utca 61. sz. a melyet ujonnan a legnagyobb kényelemmel és eleganciával berendeztem és modern kávéházamat megnyitottam. **Hónapos szép szobák kaphatók.** Szives pártfogásba ajánlom. **Üzletvezető vagy bérlo, egészben vagy részletben is** kerestetik. Emerich Arnold.

Egy négyszobás modern lakás fűrdőszobával augusztus 1-re kiadó. Cim a kiadóban.

Egy csinosan butorozott szoba villanyvilágítással együtt kiadó Széchenyi-utca 14.

Lakást keresek! Két-három szobást, modern berendezésűt november 1-re. Fülöp Piac-u. 77. Klárnál.

Különfele.

Welsz Ferencz géptüzemre beállított rendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Fiatal intelligens izr. urileány teljes ellátást keres intelligens családnál. Kérem 843. számú telefonon a címet leadni.

Izr. özvegy urinónél teljes ellátást nyerhetni. Arany János-u. 16.

Két ügyes varrónő házakhoz ajánkozik. Steiner, Tizenháromváros-u. 19.

Bankok, tőképénzesek figyelmébe! Debreczenben 250,000 korona értékű beépített ingatlan lebonyolításához 25—40,000 korona szükséges. Az összeg bekebelezéssel biztosított és nyolcas kamaton kívül **méhány ezer korona jutalék** lesz nyujtva. Részleteket közöl Vadász Andor Debreczen, Péterfia-u. 25. Közvetítők díjaztatnak.

Mérlegképes könyvelő és levelező! 15 évi gyakorlattal. Elsőrendű erő. Bank, biztosítási és kereskedelmi szakmában alaposan bevezetve: gazdái irodavezető, könyvelő vagy levelező állást keres, azonnali belép sre Czime megtudható Vadász Andornál. Debreczen Péterfia-u. 25.

Telefon 945. **Tüzifa, szén, mész,**
cserép, cement, téglá
és mindennemű építkezési anyagok
legolcsóbb beszerzési forrása
Szügyi Sándornál
 Bánffy-u. 6. „Hungária“-malom mellett.

Telefon sz. 49. **SZÁNTÓ LASZLÓ**
 DEBRECZEN
 a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat Hajdu- és Szabolcsmegyei képviselője.
 Ajánlja: a Salgótarján, Petroszény, Pálfalva és Farkasvölgyi bányák darabos, koczká, durva, akna és aprószén termékeit cséplési, szobátüzelési és ipari célokra

NIGRIN
 a legjobb cipőkrém az egész világon. Az eddigi világhírű wiksznek vitriol nélküli gyártása is.
St. Fernolendt, Wien III.
 cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári lennállás.

Házak és házhelyek
 a Kaszáttelepen, a vámospércsi ut közvetlen közelében előnyös fizetési feltételek mellett
eladóok.
 Felvilágosítást nyújt a
Jelzálog és Hitelbank m. sz.
(Piacz-utca 30. sz., földszint),
 hol az ingatlanokra megfelelő kölcsön is kapható.

Zománc, öntött, préselt és festett felirati táblák
 bármilyen nagyságban, ajtó- és kulcszámok, fiók címkék, zománcbetűk és számok, jelzőtáblák, öntött ajtószámok, öntött kulcsszámok, ajtó táblák 4-5 koronáért, házszámtáblák olcsón megrendelhetők
Hoffmann és Kronovitz
 könyvnyomdájában
Debreozen, Piacz-utca 49.
 Minták megtekinthetők. Költségvetés díjmentesen.

A legújabb és legmodernebb ékszerek készülnek
Vági István
 ékszerész műtermében, Miklós-u. 5.
 javítások átalakítások a legszebb, legjobban és legolcsóbban eszközöltetnek.
Pontos kiszolgálás.

Piac-u. 85. sz. alatt
 a jelenlegi bodega és kalapüzlet-helyiségek
augusztus 1-re bérbe kiadóok.
 Értkezhetni **WIENER ADOLF** ponyva- és száküzletében **Kossuth-u. 27. sz.**

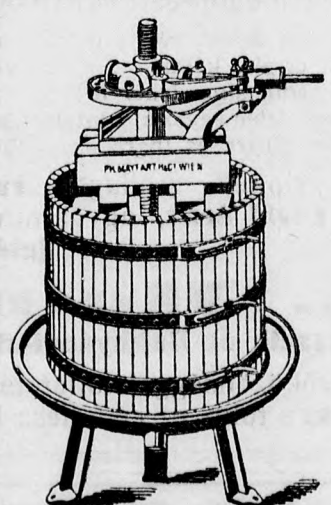
Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.
 Kik akarnak parcellázni? Itt volna egy remek vétel! Kinek van hozzá pénze? A Csapóhegy mellett van 12 ezer négyszögöl terület! A Geréby-telep mellett!
 Tekintettel a nyomorult pénzvisszonyokra, most meg lehet kapni négyszögölenként 2 korona 40 fillériével. Tulajdonosa Czérbes Ferencz ur és neje, laknak az Ujföldön (Vámospércsi ut) 61. számú tanyájukon.

Uj üzlet! Uj üzlet!
 A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy **Miklós-utca 1. sz. alatt** új fiókküzetet nyitottunk.
 Midőn ezt szives tudomására hozzuk, biztosítjuk, hogy megbízásainkat mindig pontosan és kifogástalanul hozzuk kivitelbe.
 Nagybecsű pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel
HRABECZY Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Részvénytársaság.
 Fűtlet és gyár: Széchenyi-utca 42. sz. Telefon 323.
 Flókküzetek: Csapó-u. 30. — Telefon 668. Hatvan-u. 11. — Telefon 578. Miklós-u. 1. — Telefon 11-48.
 Felvevő telep: Piacz-u. 22. Glück Ede dívatáruháza. — Telefon 602.

Holland-Amerika Vonal, Rotterdam
 Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Magyarországon bejegyzett cég.
Hetenkénti hajójaratok
Rotterdam-Newyork-Kanada között.
Iroda: Budapest, VII., Nefelejts-utca 47.

A mi legmodernebbül berendezett különlegességi gyártelepünk
40 év óta áll az élén
 a borsajtó-gyáraknak és szakkörökben kiérdemelte magának
a legjobb hirnevet.
 Kérje a 354/a. számú különlegességi katalógust borsajtó- és gyümölcs-sajtókról, teljes mustoló-telepekről, hidraulikus sajtókról, gyümölcs- és szőlőmalmokról, szőlőszúzókról és szőlőszemzőgépekről stb.
 Több mint 700 érem és első díjak stb.
Ph. Mayfarth & Co.
 1500 munkás. Wien, II., Taborstrasse 71. Képviselek keresetnek.

A legjobb sütemény
MARX JÁNOSNAL
 Csapó-utca 18. szám.
 Délután friss uzsonya sütemény házhoz szállítva.

Leltározás folytán
 minden cikk
 mélyen leszállított árban
 lesz árusítva.

Csipke Áruház

Sas-utca 4.

Kérem a címre ügyelni.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
 Csapó-u. 13.

Eladó egy katasztrális hold
 szőlőtelep! Röviden a
 város alatt! Vasúti állomás!

Ezen szőlőtelep közvetlen a Schaff János és Horváth János építész ur szőlőtelepe között fekszik, a vámospércsi-ut mentén baloldalon. A legnemesebb fajú termő szőlővel van betelepítve. Az újföldi 4. sz. órházi vasúti megállóhoz 3 pernyire, a városhoz pedig 4 kilométer távolságra. Omnibuszközlekedés. Ára 10 ezer koronára van feladva. Tulajdonosa Tordai Tivadar államvasúti pályafelügyelő ur, lakik a Vargakertben, Legényi-utca 22. szám alatt.

Fickó! Még most sem jegyezted meg magadnak, hogy csak **Jacobi antinicotin** szívarká-hüvelyt szívszok!

Nagybani eladás Adolf és Alexander Jacobi, Wien VIII.

Friedmann Sámuel
 bádogos és vízvezeték-szerelő

:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

NAGY LAJOS hirdetési irodájából
 Csapó-u. 13.

Eladó ház! Óriási telekkel! Fűszerüzlet és italmérés-sel a Vargakertben! Két nagy épület! Végtelen olcsóért meg lehet kapni!

25 ezer koronára van feladva! Kedvező fizetési feltételek! Telefon bevezetve! Telefonszáma! 11-20.

Ezen ház a Vargakertben, kis K. Tóth Kálmán-utca 8/a és 8/b számok alatt van, tulajdonosa Arany Lajosné Biró Eszter urnő. Az egyik épület az üzlethelyiségen kívül magában foglal két rendbeli 1 szoba, konyhás lakást, spájt, veranda és fűskamarákkal. Van továbbá istálló 4 lóra, elkülönített baromfi- és sertésudvar, baromfi-, sertésóllal, csinos filagória, két óriási díófa, kitűnő vizű kut. A másik épület magában foglal 3 szobát, 2 konyhát, 2 nagy világos spájt, pincét. Van továbbá külön nyári konyha, fűskamarák, jóvizű kut. Az udvarban és lakásokban is villanyvilágítás. E házak megett új utca fog nyílni s akkor sarokházak lesznek.

Üzletszerzőket

keres életbiztosító intézet

magas járandósággal. Nyugdíjas egyéneknek igen alkalmas mellékfoglalkozás. Ajánlatok referenciákkal a kiadói hivatalba kéretnek »Nyugdíjjogosultság« jellegére.

A mesterdálnok

Cipőm szép és tökéletes,
 Benne járni élvezetes,
 Mert ha cipőt szegzek, varrok,
 Rajt' van

PALMA
kaucsuk sarok.

Donogán és Somossy
 DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Ruhavásznak, Zephirek, Grenadinok, Batistok, Eponge :-: kelmék, Napernyők :-:
Óriási választékban!

Kapható **Friss Sandor** kereskedőnél Debreczen.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

Ki jutányos árban akar vásárolni most a kedvező alkalom, mert most módomban van, hogy igen jutányos árban árulhassak.

1 mtr. gyapju delén kék szín is	96 fill.	1 „ lüsster minden szín	30 „
1 „ túll csipke kelme	94 „	1 „ selyem ujdonság	90 „
1 „ grenadin sima fehér is	72 „	1 „ csipke függöny	36 „
1 „ mosó delén egész uj minták	34 „	1 drb. fekete gloth alsó	2.06 „
1 „ zefir bluzra és ingre	34 „	1 „ finom ernyő	1.90 „

diszek, csipkék, szallagok, ruha szövetek, vásznak, sifonok, mardékok, rövid árak, ágygarnitúrák, szőnyegek, paplanok mind igen **jutányos árban.**

ifj. Molnár Lukács

Kossuth és Batthyányi-utca sarok, a színházzal szemben.

A t. vevőközönséggel tudatom, hogy az üzlet többszörösen **nagyobbítva lesz** s több új cikk lesz bevezetve ami eddig raktáron nem volt.

ETABLISSEMENT MONTMARTRE
 PARIS **BUDAPESTEN!**
 VI., Andrassy-ut 54. szám. **EGESZ EJJELE NYITVA!**

Tiszta agyagból készült: szép piros
cserép, fali téglá
és legszebb nyersfalazati és
kémény-tégla
csak a
Karczagi
agyagiparnál
Karczagon szereshető be.

Kavics-homokbánya az év minden szakában üzemben. Gőzüzemű berendezés. Mindenféle vasbeton és betonmunkához kiválóan alkalmas Szamos-folyam kavics. Vasúti állomás Szatmár-Udvari. Rendelvények bármikor és bármily mennyiségben a legrövidebb idő alatt elintéztetnek.

Megrendelések: Bikfalvy Albert
tulajdonoshoz címzendők: Berend, posta, táviró és vasútállomás Szatmárudvari. Telefon-zám 3., vagy Mayer József intézőhöz Szatmárnémeti, Zrinyi-utca 48. szám.

Kizárólagos képviselő: Hajdu és Szabolcs megyék területére Pollák Zsigmondnál, Debreczen, Deák Ferenc-u. 9.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZMŰSŐ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyí-tisztító.	Vorböczi- utca 14.

Árlejtési hirdetmény.

Az „ARANY BIKÁ” részvénytársaságnak DEBRECZENBEN Piac-utca, illetve József kir. herceg-utca 1., 3., 5. számú városi telkeken létesítendő nagyszálló, vigadó, színház, bérház, fürdő és gazdasági épületekhez szükséges **bontási, föld-, kőműves- és elhelyező-, vasbeton-, kőfaragó-, műkö-, szobrász-, vas-, vasszerkezeti, ács-, tetőfedő-, bádogos-, asztalos-, lakatos- és mázoló-, boltkapuzat-, különleges asztalos-, üveges-, üvegfestő-, fényszóróüvegezés-, redőny-, vasredőny-, fapadló-, hézagmentes padló-, linoleum-, utépitési és járdaburkolati, burkoló-, aszfaltozó-, falburkoló-, szobafestő-, kárpitos-, cserépkályha-, vaskályha- és tűzhelyek, központi fűtés-, vízvezeték-, csatornázás, villamos világítás, villámhárító-, felvonók, különfélék, istálló berendezés és gyárkémény munkálatok elkészítésére, illetve szállítására a következő feltételek mellett nyilvános pályázat, illetve árlejtés hirdettetik.**

1. Az árlejtésben résztvehetnek mindazon hazai építőmesterek, vállalkozók és szakértő iparosok, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

2. Ajánlat az összes munkákra tehető, vagy egyes csoportokra, vagy pedig egyenként külön-külön bármely munkára.

3. A készítenő munkákra vonatkozó, költségvetési kivonatok és ajánlati minták vállalkozóknak rendelkezésükre fognak bocsátatni és kötelesek abba egységáraikat a szöveg bármilyen megváltoztatása nélkül beiktatni és a végösszegeket, úgy számjegyekkel, mint betűkkel kiírni.

4. Csakis azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltattott eredeti ajánlati íveken nyújtattak be. A vízvezetési, csatornázási, központi fűtési és villamosvilágítási ajánlatok tervekkel adandók be. — Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

5. Távirati úton küldött ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

6. A lepecsételt ajánlatok legkésőbb **1912. évi szeptember 25-én délután 1 óráig** nyújtandók be Dr. keresztesi Kiss József ügyvéd urhoz, a részvénytársaság ügyészehez. (Debreczen, Piac-utca 46. sz.)

7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók a szerződési általános feltételek és a közszállítási szabályzat értelmében ajánlati összegüknek, illetve 250,000 koronán felüli összeg 2%-át bánatpénz gyanánt az ugyanott kiírt módozatok szerint, a Magyar Általános Hitelbank (Budapest, Nádor-utca 12.) továbbá Debreczenben a Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókjá, a Debreczeni Első Takarékpénztár és a Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Banknál az ajánlat benyújtása előtt letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni. — Készpénz, vagy értékpapír az ajánlathoz nem csatolható.

8. Fentartja magának az építendő részvénytársaság a jogot, hogy ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság szem előtt tartása mellett a munka kivitelével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, aki a jó és helyesen készített munkák teljesítése iránt már eleve a legtöbb biztosítékot képes nyújtani.

9. A munkálatokra vonatkozó általános és különleges vállalati feltételek és tervek **Hajós Alfréd és Villányi János műépítésszek** irodájában (Budapest, IV. Gerlóczy-utca 7., vagy **Dr. keresztesi Kiss József ügyvéd** irodájában (Debreczen, Piac-utca 46. sz.) megtekinthetők. A munka-kivonatok és ajánlati minták ugyancsak Hajós Alfréd és Villányi János műépítésszek irodájában fognak vállalkozóknak a rendes hivatalos órák alatt kiadatni, illetve kívánságra utánvét mellett megküldetni.

10. A munka 1913 március 15-én megkezdendő és akképen folytatandó, hogy a bérház épületrész és gazdasági épületek **1913 október 20-án,**

a szálloda kávéháza, vendéglője és üzlethelyiségei,
továbbá a fürdő és mozgó-színház

1913 december 15-én,

a szálloda és tartozékai

1914 május 15-én,

a színház, vigadó és tartozékai

1914 június 15-én

rendeltetészerű használatának átadható legyen.

A beadott ajánlatok 1912. szeptember 25-én délután 5 órakor fognak a Kölcsönös Segélyező Egylet Kossuth Lajos-utca 11. sz. alatti nagy gyűléstermében nyilvánosan felbontatni és azután nevezett műépítésszeknek átszámítás és jelentéstétel végett kiadatni.

Debreczen, 1912 augusztus 1.

„Arany Bika” Részvénytársaság
Debreczen.

Elköltözés miatt az üzlet feloszlik és már megkezdődött az áruk olcsó eladása.

1 kg fin. Laré Kávé	K 2 90
1 " igen fin. Ceylon	" 3 40
1 " kiváló finom Cuta	" 3 60
1 " Marag óriás	" 4 20
1 " finom Cacao	" 4 40
1 " Souchong tea	" 6 —

Szardínia, Franck - kávé, Schlichtszappan, rizs és szobaseprőből nagy készlet van. — Eladó a boltberendezés és az üzlet kiadó.

Kohn Henriknél fűszerkereskedő Hatvan-u. 7.

Londoni kávé

néven bevezetett és előnyösen ismert
pótkávé-keverék
a legizleletesebb tejeskávét adja. Sok ezer elismerővel.
Egy 4 kilós bádogdoboz netto K 9 60
postán bérmentve, az összes helyekre.
MAITI B, CAPODISTRIA.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó értékesebb
uri házak
Debreczenben!
Alkalmi vételek!

A Csapó-utca 63. számú, óriási nagy telkű szép nagy családi uri ház!
Üzlethelyiséggel és több rendbeli uri lakással. Tulajdonosa Tegdes Károly ur és neje.

Gyönyörű nagy uri ház! Végiesen olcsó! A piac és vasút szájában! Vörösmarty-utca 24. számú ház!
Szép nagy utcai fronttal, négy rendbeli modern uri lakással, minden elképzelhető kényelmes mellékhelyiségekkel, külön mosóház és házmesteri lakkal. Az ára e gyönyörű uri háznak mindössze 60 ezer korona. Tulajdonosa Katona József ur és neje.

A Csapó-utca 68. számú nagy sarok ház! Van rajta hűtőszobai üzlet és vaskezelés! Ára mindössze 40 ezer koronánál!

Tulajdonosa e háznak Papp Ferenc ur és neje

A József híri. herceg utca 17. számú háznak fele része! Ára 32 ezer 500 koronánál!

Tulajdonosa Szabó Antal ur, lakik Péterfia-u. 4. sz. és Majoros Béláné urnő, állami főgymnasiunai tanár neje, lakik Szamosujvár.

BUTOR!

Telephon 337. és 484. sz.

Modern asztalos és kárpitos butorok, lakberendezések, menyasszonyi kelengyék óriási választékban.

Varga József

Debreczen, Piac-utca 44. szám

az udvarban.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszere a

Hollandi

Gyomorcseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

Dombornyomású

levélpapírok, névjegyek, címkék, levélzáró-pecsétek és díszes borítópapírok stb.

finom kivitelben kaphatók

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
Debreczen, Piacz-utca 49.

Minták nagy választékban rendelkezésre állanak.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületi, deszka és cserépkereskedése, Wesselényi-tér 6. szám alatt (Bertagőzmalom mellett) — Kolarit eszizigetelő lemez kizárólagos egyed. árusítása. —

Kartelen kívül,

tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke, — hogy szükségletét nálam szerezze be. —

Tapéták Linoleum Linerusta

Tapétaház
Jerk & Schuschitz

Wien, VI., Gumpendorferstrasse 6.
Kérjen mintakönyvünket minden kártyostól és díszlőtől.

Eladó állványpalló.

Mintegy 1200 darab felsőmagyarországi eredetű, egyszer használt

különbféle hosszban 1 $\frac{1}{2}$ és 2" vastagságban, egészben eladó. Ara köbméterenként 32 korona. Helyben megtekinthető. Felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Idény előrehaladottsága miatt

leszállított olcsó árak.

Halmágyinál

DEBRECZEN, Piacz-utca, a főpostával szemben.

Lüsterköpenyek, Uti felöltők, Selyempaletók,
:- Aljak, Bluzok, Pongyolák és Ruhák :-

Costümök minden árban.